

FUNDAMENT VOOR DE TOEKOMST

Collegewerkprogramma voor de periode 2015-2018

TER UITVOERING VAN HET COALITIEAKKOORD

Gemeente Krimpenerwaard, herkenbaar en verbindend!

Inhoud

Nr.	Onderwerp	Pagina
1.	Inleiding	2
2.	Samenleving	3
3	Jeugd en Wmo	5
4.	Openbare orde en veiligheid	13
5.	Werk en inkomen	17
6.	Economie, ondernemen en bedrijvigheid	22
7.	Ruimtelijke ordening, wonen en mobiliteit	28
8.	Duurzaamheid, infrastructuur en milieu	33
9.	Recreatie en toerisme	40
10.	Bestuur en dienstverlening	44
11.	Financiën	49
12.	Financiële consequenties	53

1. Inleiding

Voor u ligt het collegewerkprogramma 2015 – 2018. Wij zijn bijzonder verheugd om u dit document te kunnen presenteren. Het programma is een uitwerking van het Coalitieakkoord “Herkenbaar en Verbindend” en geeft invulling aan de politieke speerpunten van uw raad. Het is naar onze mening een helder, haalbaar en ambitieus programma dat wij in de komende 2,5 jaar voortvarend en met veel enthousiasme willen realiseren.

Wij zien het als onze belangrijkste opgave om in deze collegeperiode voor alle beleidsvelden te komen tot een resultaatniveau dat helderheid verschaft over inhoud en financiën en een goede basis vormt voor verdere uitbouw en ontwikkeling in 2018 en later jaren. In het licht hiervan hebben wij voor het collegewerkprogramma als motto gekozen: **FUNDAMENT VOOR DE TOEKOMST**.

Daarnaast zien wij het als grote uitdaging om invulling te geven aan de transitie en transformatie in het sociaal domein. Van een samenleving met veel collectieve rechten in een zorgsysteem moet Nederland veranderen in een participatiemaatschappij, waarbij inwoners in hun kracht staan en verantwoordelijkheden worden teruggelagd bij de samenleving. Ons streven is dat niemand buiten de boot valt en dat ondersteuning van mensen die dat nodig hebben blijft bestaan. Dit alles te realiseren binnen een budgettair neutraal kader vanaf 2018.

Veel aandacht willen wij ook geven aan het ontwikkelen van een programma Vitaliteit en Samenleving, dat alle facetten van het leven, wonen, werken en recreëren in de Krimpenerwaard met elkaar in verbinding brengt en leidt tot een visierijke samenhangende ontwikkelingsrichting (Samenlevingsvisie).

Voor alle activiteiten geldt dat wij actief willen sturen op:

- Samen met de inwoners nadenken over de kansen die wij samen zien voor de ontwikkeling van onze gemeente
- Een effectieve en efficiënte inrichting van processen en inzet van middelen
- Minder regels voor inwoners en bedrijven
- Tevredenheid van burgers, ondernemers en medewerkers

Wat we gaan doen hebben wij zoveel mogelijk transparant gemaakt door een relatie te leggen tussen Doelstelling → Activiteit → Indicator. Waar mogelijk zijn effectindicatoren opgenomen, maar veelal zijn het nog outputindicatoren de komende jaren zal deze systematiek verder worden doorontwikkeld.

Het werkprogramma is een dynamisch document. Jaarlijks zal monitoring en bijstelling plaatsvinden en worden indicatoren doorontwikkeld.

Wij vertrouwen er op dat dit collegewerkprogramma 2015 – 2018 een goede basis biedt om de doelstellingen zoals opgenomen in het coalitieakkoord in concrete daden om te zetten.

Krimpenerwaard, 1 juni 2015

Burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,

Burgemeester,	wethouder,	wethouder,	wethouder,	wethouder,	wethouder,	gemeentesecretaris,
Tjerk. Bruinsma	Dilia Blok	Pieter Neven	Ria Boere	Jan Vente	Lavinja Sleuwenhoek	Marjolein Plantinga

2. Samenleving

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

De wijze waarop Nederlanders samen leven verandert. Waar voorheen vooral verenigingen, instellingen en kerken voor de sociale cohesie zorgden, zien we dat daar ook de sociale netwerken aan zijn toegevoegd als gevolg van de mogelijkheden van het internet. Vooral jongeren weten deze netwerken, zoals bijvoorbeeld facebook, goed te gebruiken. Daarnaast zien wij landelijk de demografische ontwikkeling van relatief veel ouderen ten opzichte van de totale bevolking. Om jongeren te behouden treffen met name de landelijke gemeenten extra maatregelen.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

De samenleving in de Krimpenerwaard heeft een sterk verenigingsleven. Vanuit de sport, de kerken, de detailhandel, de cultuur en de woningbouw is een grote verscheidenheid aan verenigingen ontstaan. Deze verenigingen, en overigens ook de scholen, leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van de kernen in de Krimpenerwaard. Het behoud van de verenigingen en de vrijwilligers daarbinnen, is van belang voor de sociale cohesie en de dynamiek binnen onze gemeenschap.

De identiteit van de gemeenschap binnen onze verschillende kernen is divers. Kleine kernen die slechts beschikken over een beperkt aantal basisvoorzieningen, maar tevens een stad die jaarlijks behoorlijke aantallen toeristen trekt. Je vindt er rust, groen en ruimte, maar ook economische bedrijvigheid.

De samenleving is een optelsom van jong en oud, ouders en kinderen, werkenden en werklozen, zelfredzame en kwetsbare inwoners, gezinnen en alleenstaanden. Met elkaar zorgen we voor het behouden en versterken van een gezonde samenleving. In onze samenleving staan we naast elkaar, zorgen we voor elkaar als dat nodig is en doet iedereen mee. Dat meedoen kan op vele manieren. We leven op respectvolle wijze met elkaar samen. Ruimte biedend aan diverse levensovertuigingen.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 2.1 In 2015 starten wij een onderzoek naar de wijze waarop we de verschillende subsidieverordeningen kunnen harmoniseren en binnen het bestaande taakstellende budget zo optimaal mogelijk kunnen inzetten.
- 2.1 In het verlengde hiervan oriënteren we ons in 2015 op het accommodatiebeleid. Wij streven naar het bieden van een vorm van ondersteuning die zich goed verhoudt tot gezond financieel gemeentelijk beleid, de aantoonbare behoefte en de maatschappelijk bijdrage. Door het intensiveren van het gebruik van de voorzieningen door 'medegebruik' verhogen we de inkomsten en verdelen we de lasten onder meer gebruikers. We benutten de efficiency-kansen die zich door de voortschrijdende technologie voordoen bij bijvoorbeeld het bibliotheekwerk. De samenwerking met Gouda en Krimpen aan den IJssel kan benut worden om op effectieve wijze het bevorderen van de ontwikkeling van het lezen te ondersteunen.
- 2.3 Bij het afgeven van vergunningen voor evenementen respecteren wij de zondagsrust door handhaving van het bestaande beleid. Dit betekent een eindtijd voor evenementen van 23.00 uur, conform de huidige vijf APV's. Bestaande evenementen worden niet beperkt zolang aan de voorwaarden wordt voldaan.
- 2.4 Wij versterken de samenwerking tussen de private en de publieke sector ten behoeve van het promoten van de streek. Hierbij wordt ingezet op cofinanciering in geld of in natura. We etaleren de veelzijdigheid van de Krimpenerwaard met haar stad en vele dorpskernen, haar weidse uitzichten en compacte bebouwing; de stad en de polder.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
2.1	Inwoners/instellingen kunnen subsidie voor 2017 op basis van één nieuwe subsidieverordening aanvragen.	<ul style="list-style-type: none"> • Harmoniseren bestaande subsidieverordeningen met aandacht voor communicatie met de verenigingen. • Ontwikkelen beleidsregels om te kunnen sturen op het te bereiken resultaat en het budget zo optimaal mogelijk in te zetten. 	Vaststelling van een algemene subsidieverordening door de raad.		x	x		
2.2	Efficiënt en effectief accommodatiegebruik.	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie maatschappelijke accommodaties en maatschappelijk vastgoed. • Analyseren van inventarisatie gegevens. • Onderzoek behoefte in relatie tot beheer/gebruik/bezetting accommodaties en overige voorzieningen in de kernen. • Opstellen en uitvoeren van beleid voor accommodaties en maatschappelijk vastgoed. • Verkennen van de mogelijkheden tot samenwerking met de bibliotheken in Gouda en Krimpen aan den IJssel met het oog op de leesbevordering. 	<p>Er is beleid ontwikkeld voor accommodaties t.a.v. beheer/gebruik/bezetting/aan-en-verkoop/efficiency/kosten/tarieven en overige relevante aspecten.</p> <p>Het beleid is verankerd in de begroting 2018.</p>		x	x		
2.3	De zondagsrust wordt gerespecteerd.	<ul style="list-style-type: none"> • APV harmoniseren en de eindtijd van 23.00 uur en starttijd van 13.00 opnemen. • Behoudens bestaande afspraken geldt bij het afgeven van vergunningen voor nieuwe evenementen op zaterdagavond een eindtijd van 23.00 uur en op zondag een begintijd van 13.00 uur. • Steekproefsgewijs controles uitvoeren. 	<p>Correct afgegeven vergunningen.</p> <p>Geen gegronde klachten.</p> <p>Uitgevoerde controles.</p>		x	x	x	x
2.4	Gebiedspromotie	Zie hoofdstuk 9 Recreatie en Toerisme.						

3. Jeugd en Wmo

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

Rijkstaken worden gedecentraliseerd naar gemeenten. De huidige regelingen AWBZ en Wmo ondergaan een transitie. Dit houdt onder andere in dat gemeenten per 2015 verantwoordelijk zijn voor ondersteuning en begeleiding van hun inwoners. Achter deze decentralisatie zit de gedachte dat gemeenten dichter bij hun inwoners staan en daardoor ook beter zicht hebben op welke wijze hun inwoners van deze diensten gebruik kunnen maken. Deze overdracht van rijkstaken naar gemeenten gaat gepaard met een korting die, afhankelijk van het specifieke onderdeel, varieert van 10% tot 40%.

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van ondersteuning die jeugdigen nodig hebben om gezond en gelukkig op te groeien en mee te doen. De begeleiding wordt gegeven op basis van het uitgangspunt 'één gezin, één huishouden, één plan.

De demografische ontwikkelingen van ons land laten zien dat Nederland langzaam vergrijst. Met name landelijke gemeenten ondernemen activiteiten om de jeugd of jonge inwoners aan zich te binden. Voor wat betreft het onderhoud van de onderwijsvoorzieningen voor primair onderwijs, draagt het rijk deze taak over aan de schoolbesturen. Gemeenten verstrekken vanaf dat moment alleen de kredieten aan scholen voor nieuwe voorzieningen.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst en wie de ouderen heeft, heeft de wijsheid. In de Krimpenerwaard wonen beide bevolkingsgroepen. In de dorpse kernen leveren de scholen een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Leren en onderwijs kunnen volgen is een groot goed. Het is de basis voor je toekomst.

Onze jeugd is over het algemeen onbezorgd, snel, vrolijk en speels, maar een beperkt aantal groeit op in een onveilige omgeving. Alcohol, gokken en drugs kunnen een verwoestende uitwerking hebben op de huiselijke omstandigheden waarin kinderen opgroeien. De indicaties voor zorg, die op dit gebied door huisartsen zijn afgegeven, zijn voor gemeenten een financieel risico omdat gemeenten die zorg moeten bekostigen.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

Op het gebied van jeugd

- 3.1 Wij gaan de wijze waarop huisartsen gezondheidszorg indiceren aan jeugdigen monitoren. Indien nodig dan leggen wij afspraken rondom de wijze van indicering door huisartsen vast in nieuwe convenanten.
- 3.2 Wij vergroten de verkeersveiligheid in buitengebieden voor onze jeugd. Hierbij gaat het om de aanpak van verkeersonveilige schoolroutes, verlichting van schoolroutes tussen kernen en controle op zwaar verkeer. Ook worden scholieren op school (zowel in theorie als in praktijk) bewust gemaakt van hun eigen rol in het verkeer.
- 3.3 Wij willen dat schoolpleinen buiten de lestijden openbaar toegankelijk zijn. Om dat te bereiken gaan wij het gesprek aan met de schoolbesturen. Bij nieuwbouw wordt altijd gestreefd naar multifunctioneel gebruik.
- 3.4 Wij blijven strikt toezien op de uitvoering van de leerplichtwet en handhaven indien nodig. Deze taken voeren wij in samenwerking met Midden Holland uit.
- 3.5 Jongeren ontmoetingspunten (JOP's) zijn mobiel zodat deze, indien er geen behoefte meer aan is of leiden tot overlast, verplaatst of verwijderd kunnen worden.
- 3.6 Wij gaan een actief sportbeleid ontwikkelen. Wij vinden breedtesport belangrijk en hebben aandacht voor jong talent, bijvoorbeeld door middel van het uitreiken van sportonderscheidingen.
- 3.7 Wij vragen jongeren om activiteiten te initiëren en aan ons kenbaar te maken welke voorzieningen daarvoor nodig zijn.

- 3.8 Voor jeugdbeleid is de inzet van de jongerenwerker essentieel.
- 3.9 Wij willen geen coffeeshops en seksinrichtingen binnen onze gemeente.
- 3.10 Wij onderhouden goede contacten met de bestuurders van de onderwijsinstellingen. Wij vinden het belangrijk mee te denken over bijvoorbeeld de voor- en vroegschoolse educatie, de leerlingenzorg (inclusief het vergroten van de sociale weerbaarheid) en de buitenschoolse opvang.
- 3.11 Wij streven naar behoud van onderwijs dicht bij huis.
- 3.12 Wij starten een onderzoek naar de mogelijkheden van speciaal onderwijs in de Krimpenerwaard.
- 3.13 Het stimuleren van het behalen van zwemdiploma's vinden wij belangrijk.

Op het gebied van Wmo

- 3.14 Wij zetten in op signalering en preventie, adequate doorverwijzing en indien van toepassing passende repressie. Onze focus ligt op het voorkomen en vroegtijdig signaleren, zodat interventies effectiever en minder kostbaar zijn. We werken aan een inclusieve samenleving waarin ook de jeugdige meedoet en op school zit of werkt. De dorpse karakters van de kernen en de kleinschaligheid van de stad leveren hier een positieve bijdrage aan.
- 3.15 Wij voeren deze nieuwe taken uit binnen de financiële middelen die wij hiervoor van het rijk ontvangen.
- 3.16 Indien zorg en ondersteuning ontbreekt en niet gegeven kan worden door familie, burens of mensen die aangesloten zijn bij de algemeen toegankelijke voorzieningen, komt de gemeente in actie.
- 3.17 Wij voeren de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit de 'Wet Maatschappelijke Ondersteuning' doelmatig maar sober uit.
- 3.18 De huidige bezuinigingen op de Wmo vragen een optimale inzet van de huidige vrijwilligers. Het behouden en werven van vrijwilligers wordt nog belangrijker dan het al was.
- 3.19 Onze ouderen zijn ons kapitaal. Wanneer zij niet of onvoldoende voor zichzelf kunnen zorgen staan wij naast hen. Maatschappelijke en kerkelijke instanties kunnen hier een ondersteunende functie in vervullen.
- 3.20 Wij bepalen samen met de inwoner wat hij of zij nog zelf kan en welke vorm van ondersteuning nodig is.
- 3.21 Wij ondersteunen activiteiten die het samenkomen van ouderen bevorderen, zodat voorkomen wordt dat zij in een sociaal isolement raken.
- 3.22 In iedere kern vinden dagbestedingsactiviteiten plaats waarbij wordt gekeken naar mogelijkheden om identiteitsgebonden activiteiten aan te bieden. Op basis van efficiency, kwaliteits- en prijscriteria wordt de nadere invulling bepaald.
- 3.23 Huishoudelijke ondersteuning wordt passend verstrekt. Schoon en veilig is het uitgangspunt.
- 3.24 Wij maken ons er sterk voor dat goede voorlichting over gezondheidsrisico's en preventieve controles (zoals borstkankeronderzoek) op de daarvoor bekende plekken mogelijk worden gemaakt.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
3.1	Inzicht in aantal verwijzingen door huisartsen naar jeugdhulp per type jeugdhulp.	<ul style="list-style-type: none"> • De verwijzingen van huisartsen en andere verwijzers monitoren. • Periodiek overleg met huisartsen over verwijsgedrag jeugdhulp. 	Aantal rechtstreekse verwijzingen door huisartsen naar jeugdhulp.		x	x		
					x	x	x	x

		<ul style="list-style-type: none"> • Indien noodzakelijk worden nieuwe afspraken gemaakt met de huisartsen. 								
3.2	Vergroten verkeersveiligheid voor onze jeugd.	<ul style="list-style-type: none"> • Participeren in het regionaal onderzoek naar breed en zwaar landbouwverkeer. • Stimuleren basisscholen om mee te doen met School op Seef. • Scholen enthousiast maken voor het praktisch verkeersexamen. • Bij wegreconstructies Duurzaam Veilig maatregelen uitvoeren waar mogelijk. • Met scholen (verkeerscommissie) in overleg over maatregelen rondom de school. • Het college gaat samen met de schoolgaande kinderen fietsen om zo hun schoolroute en de gevaren daarop vanuit hun perspectief in beeld te krijgen. 	<p>Inzicht in overlast en oplossingsrichtingen landbouwverkeer.</p> <p>Op alle basisscholen is School op Seef ingevoerd.</p> <p>Alle scholen doen mee aan verkeersexamen.</p> <p>Jaarlijkse ongevallen-rapportage.</p>	<p>Onderzoek landbouwverkeer: € 10.000 (i)</p> <p>Veilige school-omgeving: educatie en maatregelen € 10.000 (s)</p>	x	x				
					x	x	x	x		
					x	x	x	x		
					x	x	x	x		
						x				
3.3	Stimuleren sport, spelen en ontmoeting. Schoolpleinen openbaar maken.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen notitie Schoolpleinen. Juridische en financiële aspecten in beeld brengen en afspraken met schoolbesturen basisscholen. • Bij nieuwbouw wordt altijd gestreefd naar multifunctioneel gebruik. 	Er zijn half 2016 afspraken met scholen over openbaarheid van schoolpleinen. Kosten vanaf begroting 2017.	Vanaf 2017 € 15.000 (s)		x	x	x		
3.4	Beperking van het ongeoorloofd schoolverzuim.	<ul style="list-style-type: none"> • We blijven strikt toezien op de uitvoering van de leerplichtwet en handhaven waar nodig. 	Het aantal meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim neemt af.		x	x	x	x		
3.5	Jongerenontmoetingsplekken voldoen aan de behoefte van de jeugd en leveren geen overlast op.	<ul style="list-style-type: none"> • Het gebruik en de behoefte aan JOP's monitoren • Afhankelijk van monitoring bepalen of er nog JOP's bijkomen. 	Het aantal klachten over JOP's neemt niet toe		x	x	x	x		
					x	x	x	x		
3.6	Het sportbeleid is geharmoniseerd met specifieke aandacht voor sportstimulatie van jeugd en jong talent.	<ul style="list-style-type: none"> • Nota sportbeleid wordt opgesteld inclusief een bijbehorende begroting. • Onderzoek en handhaving en verbreding Sport en cultuurwijzer Krimpenerwaard. • Bevorderen uitreiking jaarlijkse 	Nota Sportbeleid vastgesteld.			x				
						x				
					x	x	x	x		

		<p>sportonderscheidingen voor sporters en sportvrijwilligers.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harmonisatie beleid brede school, breedtesport en combinatiefunctionaris. • Onderzoek doen naar de rol vanuit de sport met oog op preventie, re-integratie, participatie, minimabeleid en jeugd. Sport als 'verbinder' binnen het Sociaal Domein. 					x		
		<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren vragen activiteiten te initiëren en aan ons kenbaar te maken welke voorzieningen daarvoor nodig zijn. • Stimuleren en faciliteren van kinderen en jeugd bij het ontwikkelen van deze activiteiten door het jongerenwerk hierop in te zetten. 	Aantal gerealiseerde initiatieven van, voor en door jeugdigen per jaar. 2016: 5 2017: 10 2018: 15	€ 10.000 (s) vanaf 2016			x	x	x
3.7	Kinderen en jeugd nemen zelf initiatief tot activiteiten voor de samenleving,						x	x	x
3.8	De interventies/activiteiten van de jongerenwerkers dragen zichtbaar bij aan de doelen van het gemeentelijk (jeugd)beleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Notitie jeugdbeleid, o.a. discussie over inzet jongerenwerk voor het gemeentelijke beleid. • We harmoniseren bestaande (subsidie)afspraken met bestaand jongerenwerk (st JJMMH en jongerenwerk Bergambacht) en onderzoeken of het efficiënter is om in eigenbeheer zaken uit te voeren. 	Percentage jeugd wat actief bereikt wordt met informatie en advies neemt toe. Aantal jeugdigen wat door het jongerenwerk toegeleid wordt naar algemene voorzieningen/ reguliere activiteiten neemt toe.			x	x	x	x
3.9	Verbod op coffeeshops Verbod op seksinrichtingen	<ul style="list-style-type: none"> • Verwezen wordt naar 4.11 							
3.10	Onderwijs en gemeenten werken zodanig samen dat er samenhangende arrangementen ontstaan rond jeugdhulp, (preventieve) ondersteuning en voorkomen taalachterstand.	<ul style="list-style-type: none"> • Een heldere communicatie onderhouden met het onderwijs op de verschillende niveaus: directeuren, IB-ers, besturen en samenwerkingsverbanden. • Voor deze niveaus ontwikkelen we in coproductie met het onderwijs een heldere agenda. (wat 	Een heldere uitvoeringsagenda, waarin duidelijk is wat met wie besproken wordt.			x	x	x	x
							x		

		bespreek je waar en met wie?). <ul style="list-style-type: none"> • Participeren in de regionale overlegstructuur met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de regionale uitvoeringsagenda vertalen naar lokale activiteiten • We geven op passende wijze uitvoering aan de wettelijke taak Voor- en Vroegschoolse educatie. 	Realisatie samenhangende arrangementen.			x	x	x	
3.11	Behouden van onderwijs dicht bij huis.	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoren ontwikkeling leerlingenaantallen, o.a. door deelname Transitieatlas met omliggende gemeenten. • Opstellen Integraal Huisvestings Plan (IHP) in overleg met de schoolbesturen. 	Er is half 2016 een IHP.	€20.000 (i)	x	x	x		
3.12	Duidelijkheid over de mogelijkheden van speciaal onderwijs in de Krimpenerwaard.	<ul style="list-style-type: none"> • De betreffende schoolbesturen bevragen op hun plannen, visie en mogelijkheden en eventueel gezamenlijk een onderzoek instellen om in de Krimpenerwaard speciaal onderwijs te ontwikkelen. 	In 2016 besproken met alle schoolbesturen.			x			
3.13	In verband met de veiligheid van de kinderen, stimuleren we het behalen van een zwemdiploma in de basisschoolleeftijd.	<ul style="list-style-type: none"> • Met de scholen de mogelijkheid bespreken van schoolzwemmen. • We initiëren stimulerende activiteiten om het belang van zwemvaardigheid bij ouders onder de aandacht te brengen. 	Het percentage kinderen met een zwemdiploma stijgt.	€ 130.000 (s) voor kosten zwem- onderwijs en vervoer		x	x	x	
3.14	Er worden minder interventies (maatwerkvoorzieningen) ingezet door inzet op preventie en vroegtijdig signaleren.	<ul style="list-style-type: none"> • Met welzijnsstichtingen worden afspraken gemaakt over vroegtijdig signaleren en over het bieden van informele zorg en ondersteuning. • Bestaande preventieve activiteiten worden waar nodig geharmoniseerd. • Onderzocht wordt hoe de dorpse karakters van de kernen en de kleinschaligheid van de stad hieraan een positieve bijdrage kunnen leveren. • Ontwikkelen van een digitaal sociale kaart om de samenwerking in en toegankelijkheid van ondersteuning mogelijk te maken 	Het aantal maatwerkvoorzieningen in relatie tot het aantal kwetsbare inwoners neemt met 5% af.	Ontwikkeling Sociale Kaart € 50.000 (i) in 2015 en vanaf 2016 € 5.000 (s) onderhoud	x	x	x	x	x

3.15	De nieuwe taken Wmo worden in 2018 binnen de budgettaire kaders uitgevoerd.	<ul style="list-style-type: none"> Maken Plan van Aanpak om de doelstelling budgettaire neutraliteit te behalen inclusief bijbehorende deelbegroting. Uitvoering Plan van Aanpak. 			x			
					x	x	x	x
3.16	De gemeente komt in actie wanneer ontbrekende zorg en ondersteuning door het sociale netwerk of een algemene voorziening niet gegeven kan worden.	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente kent een maatwerkvoorziening toe wanneer dat strikt noodzakelijk is. 	De aanvragen worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.		x	x	x	x
3.17	De Wmo wordt doelmatig maar sober uitgevoerd.	<ul style="list-style-type: none"> We definiëren doelmatig en sober binnen de wettelijke en lokaal vastgestelde kaders. 			x	x	x	x
3.18	We behouden het aantal vrijwilligers.	<ul style="list-style-type: none"> Met welzijnsstichtingen worden afspraken gemaakt over het behouden en blijvend werven van vrijwilligers. Verstrekken Vrijwilligerspas Krimpenerwaard. Kosteloos aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag. 		€ 22.500 (s)	x	x	x	x
						x	x	x
3.19	We staan naast ouderen als zij niet voor zichzelf kunnen zorgen. Maatschappelijke en kerkelijke instanties spelen hierin een ondersteunende rol.	<ul style="list-style-type: none"> Onderzocht wordt hoe de dorpse karakters van de kernen en de kleinschaligheid van de stad hieraan een positieve bijdrage kunnen leveren.in relatie tot kernenbeleid (10.1) Waar mogelijk worden met maatschappelijke en kerkelijke organisaties afspraken gemaakt hoe zij een ondersteunende rol kunnen vervullen. 				x	x	
						x	x	
3.20	We bepalen samen met de inwoner wat hij of zij nog zelf kan en welke vorm van ondersteuning nodig is.	<ul style="list-style-type: none"> We voeren keukentafelgesprekken met inwoners met een ondersteuningsvraag. Ondersteuningsplannen laten we ondertekenen door de inwoner. 	90% van de ondersteuningsplannen wordt in 2016 ondertekend door de inwoner. 2017: 95 %			x	x	x
						x	x	x
3.21	Er zijn activiteiten die het samenkomen van ouderen bevorderen. In iedere kern zijn	<ul style="list-style-type: none"> We onderzoeken de behoefte naar activiteiten voor ouderen en (de wijze van) dagbesteding. We zetten in op het ondersteunen van activiteiten die het samenkomen van ouderen bevorderen. 	Op basis van de uitkomsten van het onderzoek ondersteunen we het opzetten of het			x	x	x
						x	x	

	dagbestedingsactiviteiten en mogelijk identiteitsgebonden activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> We maken afspraken met organisaties over het bieden van dagbestedingsactiviteiten. We onderzoeken of er mogelijkheden zijn om (identiteitsgebonden) activiteiten aan te bieden in iedere kern waarbinnen efficiency, kwaliteits- en prijscriteria wordt meegenomen. 	behoud van activiteiten in de kernen.			x	x		
						x	x		
3.22	Dagbestedingsactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> Verwezen wordt naar 3.21 							
3.23	We verstrekken huishoudelijke ondersteuning passend waarbij schoon en veilig het uitgangspunt is.	<ul style="list-style-type: none"> We maken met de inwoner afspraken over passende huishoudelijke ondersteuning. 	90% van de ondersteuningsplannen wordt in 2016 ondertekend door de inwoner. 2017: 95%			x	x	x	x
3.24	Inwoners zijn zich bewust van gezondheidsrisico's, informatie en voorlichting is beschikbaar en inwoners kunnen deze vinden.	<ul style="list-style-type: none"> Activiteiten op scholen, maar ook voor volwassenen/ouderen. Voorlichting via jeugd en jongerenwerk wordt voortgezet. Aandacht voor alcoholgebruik onder ouderen. Wij ontwikkelen een actief sportbeleid, waarin breedtesport belangrijk is (zie ook algemene voorzieningen). Opstellen beleidsregels voor gezonde leefstijl stimulerende activiteiten in subsidieproces. Bieden van valide informatie en voorlichting over gezondheids thema's voor jeugd en ouders. 	<p>Aantal uitgevoerde activiteiten.</p> <p>Bezoek betreffende websites.</p> <p>In gezondheidsmonitor GGD daalt het percentage inwoners dat teveel drinkt of niet voldoet aan de beweegnorm.</p> <p>Er zijn beleidsregels opgesteld voor gezonde leefstijl.</p>			x	x	x	x
						x	x	x	x
							x	x	x
						x	x	x	x

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
3.2	Veilige schoolomgeving	Structureel	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10
	Onderzoek landbouwverkeer	Incidenteel	€ 10	€ -	€ -	€ -
3.3	Schoolpleinen openbaar maken	Structureel	€ -	€ -	€ 15	€ 15
3.7	Ondersteuning van activiteiten en initiatieven van jongeren	Structureel	€ -	€ 10	€ 10	€ 10
3.11	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	Incidenteel	€ 20	€ -	€ -	€ -
3.13	Stimuleren van schoolzwemmen op de basisscholen	Structureel	€ -	€ 130	€ 130	€ 130
3.14	Onderhoud Sociale Kaart	Structureel	€ -	€ 5	€ 5	€ 5
	Ontwikkeling Sociale Kaart	Incidenteel	€ 50	€ -	€ -	€ -
3.18	Ontzorgen en stimuleren vrijwilligerswerk	Structureel	€ 23	€ 23	€ 23	€ 23
Eindtotaal			€ 113	€ 178	€ 193	€ 193

4. Openbare orde en veiligheid

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

Openbare orde en veiligheid zijn steeds meer gebaat bij een goed samenspel tussen verschillende partijen. Partnerschap is belangrijk, want veiligheid is van iedereen. In dat licht is ook te zien dat de politie zich steeds meer richt op haar kerntaken. Verder is door het aannemen van de nieuwe Politiewet de vorming van een nationale politie een feit. Deze ontwikkelingen maken dat een gemeente meer dan ooit een actieve rol op het gebied van veiligheid moet innemen.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

Openbare orde en veiligheid staan hoog in het vaandel van de gemeente Krimpenerwaard. De openbare ruimte is van iedereen. Iedereen heeft daarom ook de plicht om zijn of haar steentje bij te dragen aan een veilige en leefbare woonomgeving. De Krimpenerwaard scoort landelijk hoog als het gaat om veiligheid en leefbaarheid. Dat is geen reden om achterover te leunen, maar een opdracht om dat tenminste zo te houden. Inwoners én overheid zijn nadrukkelijk samen verantwoordelijk voor een leefbare samenleving.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 4.1 Wij willen de wijkagent als belangrijk aanspreekpunt voor de inwoners in de wijken. De wijkagent kent zijn omgeving en zijn omgeving kent hem/haar. In onze gemeente verdient iedere kern zijn wijkagent. De reorganisatie bij de politie (waar gemeenten overigens nauwelijks invloed op hebben) maakt dat wij de ontwikkelingen van onder meer de inzet van wijkagenten nauwgezet moeten volgen.
- 4.2 Wij handhaven de inzet van Bijzondere Opsporingsambtenaren (waaronder ook zogenaamde bikers) voor specifieke taken ten aanzien van milieu, afval, verkeer en drank- en horecawetgeving. In geval van structurele overlast behoort cameratoezicht – al dan niet voor een beperkte periode – tot de mogelijkheden.
- 4.3 Jongeren zoeken elkaar op en hierdoor ontstaan in elke kern zogenaamde hangplekken. Deze locaties brengen wij in kaart en gaan wij monitoren. In geval van overlast worden de jongeren én hun ouders daar over duidelijk aangesproken of treedt gemeente en politie gezamenlijk op. Leren omgaan met en zich houden aan wet- en regelgeving alsmede sociale normen begint immers in het gezin.
- 4.4 Wij hanteren een lik-op-stuk beleid ten aanzien van vernieling van gemeentelijke eigendommen, waarbij het principe geldt dat de veroorzaker van de schade die ook betaalt. De kosten van wangedrag mogen niet op de samenleving worden afgewenteld en mede daarom doet de gemeente altijd aangifte van vernielingen.
- 4.4 Wij houden de aanrijtijden van hulpdiensten nauwkeurig in de gaten.
- 4.5 Wij vinden dat de kern van de brandweer de vrijwillige brandweerman/vrouw is. Om de vrijwillige brandweerkorpsen op sterkte te houden en jongeren in staat te stellen op verantwoorde wijze het brandweervak te leren, voorziet de gemeente in voldoende financiële middelen.
- 4.6 Wij zien dat wijkteams, buurtcoördinatoren en buurtprojecten belangrijke instrumenten vormen bij de handhaving van de openbare orde en de uitgangspunten van schoon, heel en veilig. Wij stimuleren daarom dergelijke initiatieven.
- 4.7 Wij stimuleren inwoners om deel te nemen aan Burgernet omdat de meerwaarde al is bewezen; één op de tien burgernetacties worden opgelost dankzij tips van deelnemers.
- 4.8 Wij stimuleren deelname aan het 'Keurmerk Veilig Ondernemen' voor winkelgebieden en bedrijventerreinen. Voor de woongebieden stimuleren wij deelname aan het 'Keurmerk Veilig Wonen'.
- 4.9 Wij stellen vuurwerkvrije zones in om kwetsbare groepen op kwetsbare plekken (zoals bejaardenhuizen) tegen overlast te beschermen en brandgevaarlijke situaties en ordeverstoring te voorkomen.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
4.1	Bewoners kennen hun wijkagent	<ul style="list-style-type: none"> Afspraken maken met de politie over de inzetbaarheid van de wijkagent. Actief communiceren i.s.m. de politie op de gemeentepagina, internet en Social Media. 	Veiligheidsmonitor in 2015 en 2017.		x		x	
4.2	<p>Gebied dekkende inzet van boa's op het gebied van kleine ergernissen, overlast en Drank- en Horecawet controles.</p> <p>Juridisch mogelijkheden bieden tot cameratoezicht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Maken van een beleidsnota voor een gebiedsdekkende inzet van de BOA's. Op basis van de beleidsnota een uitvoeringsplan maken. Aantal BOA's wordt in vast dienst genomen. Wettelijk kader voor inzet cameratoezicht opnemen in APV, 	<p>Vaststelling beleidsnota en uitvoeringsplan.</p> <p>Meting effecten op wijze zoals aangegeven in het uitvoeringsplan.</p> <p>APV vastgesteld door gemeenteraad.</p>		x	x		
4.3	Weten waar de jongeren hangen en gezamenlijk optreden politie en gemeente bij jeugdoverlast.	<ul style="list-style-type: none"> Hangplekken in kaart brengen en monitoren overlast i.s.m. politie, boa's en jongerenwerk. Aanspreken overlast gevende jongeren en hun ouders i.s.m. politie. 	<p>Hangplekken inzichtelijk</p> <p>Halfjaarlijks overzicht</p>		x	x	x	x
4.4	Hulpdiensten ter plaatse binnen afgesproken tijd.	<ul style="list-style-type: none"> Monitoren aanrijdtijden en aandringen op verbetering indien van toepassing. 	Kwartaalrapportages politie en brandweer per kern.		x	x	x	x
4.5	Vrijwilligersaantal brandweer op peil houden	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren jong volwassen inwoners om brandweervrijwilliger te worden (jeugdbrandweer). 			x	x	x	x
4.6	Burgers zijn betrokken bij hun schone en veilige leefomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> Nota Burgerparticipatie opstellen waarin veiligheid een van de onderwerpen is (OOV, zie ook 10.1). 	Nota Burgerparticipatie			x		

4.7	10% inwoners neemt deel aan Burgernet	<ul style="list-style-type: none"> Burgernet nog meer onder de aandacht van de inwoners brengen. Actieplan opstellen. 	10% van de inwoners neemt deel aan Burgernet		x	x	x	x
4.8	<p>Maatregelen uit Keurmerk Veilig Ondernemen Winkelgebied stimuleren.</p> <p>Maatregelen uit Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijfsterreinen stimuleren.</p> <p>Maatregelen uit Keurmerk Veilig Wonen stimuleren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Huidige KVO- W project in Bergambacht in 2015 her-certificeren. KVO- W als onderwerp uitwerken in Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid. Initiëren haalbaarheidsonderzoek uitrollen KVO projecten. Huidige KVO-B project in Bergambacht continueren. KVO- B als onderwerp uitwerken in Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid. KVO-W en KVO-B certificeren in andere gebieden in 2018. Onderzoeken hoe KVV promoot/verplicht gesteld kan worden door bijvoorbeeld opnemen in omgevingsvergunning, bouwverordening en/of prestatieafspraken met projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen. KVV te stimuleren in gehele huurwoningbestand en bij nieuwbouwwoningen. Handhaven naleving voorschriften KVV bij omgevingsvergunningen. Het initiatief vestingstad Schoonhoven zal worden voortgezet. 	<p>Project Bergambacht her-gecertificeerd</p> <p>Opname in Kadernota IVB Haalbaarheids-onderzoek.</p> <p>Opname in KVO-B Kadernota IVB.</p> <p>Opname KVV in prestatieafspraken met corporaties.</p>		x	x	x	x
4.9	Vuurwerkvrije zones zijn ingesteld.	<ul style="list-style-type: none"> Burgemeester wijst vuurwerkvrije zones aan. Inzet BOA's om te handhaven tijdens jaarwisseling. <p>Zie voor aanvullende maatregelen brief burgemeester aan gemeenteraad januari 2015 met daarin o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> * onderzoeken vuurwerkbestendige borden, * onderzoeken vuurwerkvrije zones, * inzet BOA's. 	Vaststellen vuurwerkvrije zones.		x	x	x	x
4.10	Bevorderen dierenwelzijn.	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen nota dierenwelzijn. 	Vaststelling nota dierenwelzijn.			x	x	

4.11	<p>Verbod op coffeeshops.</p> <p>Verbod op seksinrichtingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In APV verbod opnemen voor coffeeshops. • Zo mogelijk in APV opnemen en integraal ontmoedigings(0-)beleid. 	<p>APV wordt vastgesteld door gemeenteraad.</p>		x			

5. Werk en inkomen

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

De economische ontwikkelingen hebben een grote invloed op het terrein van Werk en inkomen voor de gemeenten. De situatie op de arbeidsmarkt, waaronder de beschikbaarheid van betaalde arbeid, is leidend voor de inzet van de gemeente. De inzet is om de beschikbare middelen zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten.

Met de invoering van de Participatiewet vanaf januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle doelgroepen met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt. Bij de uitvoering van de werkzaamheden van Sociale Zaken wordt aansluiting gezocht bij het Sociaal Domein waarin zelfredzaamheid en gebruikmaking van het netwerk van het individu belangrijke uitgangspunten zijn.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

De gemeente wil op termijn op het terrein van Werk en inkomen in de regio met de partners een zo optimaal mogelijk werkend netwerk op het terrein van inkomensvoorziening, (re-)integratie en armoedebestrijding om hiermee de leefbaarheid en actieve deelname aan de samenleving te vergroten.

De gemeente kan zelf (buiten de eigen ambtelijke organisatie) geen structurele banen scheppen, maar zich wel inzetten om werklozen maximaal te ondersteunen bij het vinden van een baan. De gemeente moet zich daarvoor committeren aan een actieve aanpak om werkzoekenden aan werk te helpen.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 5.1 In deze coalitieperiode willen wij met het bedrijfsleven concrete afspraken maken over de inzet van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt. De consulent Werk en Inkomen (voorheen Job Hunter) wordt intensiever ingezet in de werkgeversbenadering. We focussen daarbij op wat mensen wel kunnen.
- 5.2 De gemeente is zich bewust van haar sociaal maatschappelijke verantwoordelijkheid door mensen uit de doelgroepen daar waar mogelijk in de eigen organisatie in te zetten.
- 5.3 Herijking en optimalisering van de inrichting van de Sociale Werkvoorziening heeft prioriteit :
Het budget ten behoeve van de sociale werkvoorziening wordt door de rijksoverheid sterk verminderd in de veronderstelling dat een groot deel van de huidige werknemers in de sociale werkvoorziening straks geheel of gedeeltelijk werk kan vinden op de reguliere arbeidsmarkt.
Met deelnemende gemeenten zal voor de werknemers snel een goede oplossing worden gezocht. Dit is nodig om in de komende jaren grote financiële risico's voor de gemeente te voorkomen.
- 5.4 Herijking en optimalisering van de inrichting van een Werkbedrijf heeft prioriteit om:
Actief in te zetten op het bestrijden van jeugdwerkloosheid en werkloosheid bij werknemers boven de 45 jaar.
Mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en uitkeringsgerechtigden naar vermogen actief te laten worden, door re-integratieactiviteiten (gericht op het verkrijgen van een betere positie op de arbeidsmarkt door middel van een mobiliteitscentrum), het verrichten van vrijwilligerswerk of een andere vorm van zinvolle activiteiten. Dit mag overigens niet leiden tot het verdringen van reguliere banen.
- 5.5 Mede door de economische crisis is de afgelopen jaren een groeiend aantal huishoudens in de Krimpenerwaard in financiële problemen gekomen. De gemeente organiseert adequate schuldhulpverlening en goede ondersteuning door maatschappelijk werk. Wij willen in dat kader schuldsituaties zoveel mogelijk voorkomen en waar ze onverhoopt ontstaan de doorlooptijden van schuldhulptrajecten verkorten. Samenwerkingsafspraken en bestaande convenanten met onder andere verhuurders, leveranciers van water en energie worden daar waar nodig geactualiseerd.
- 5.6 De gemeente blijft met behulp van sociale regelingen een vangnet bieden voor hen die echt niet kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Wel handhaven we strikt op misbruik van uitkeringen. De mogelijkheden van intensievere inzet tot handhaving gaan wij inventariseren en indien nodig implementeren.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
5.1	Afspraken met het bedrijfsleven die moeten leiden tot meer plaatsingen van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt.	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met medewerkers economie onderzoek doen en een plan maken met creatieve ideeën om ondernemers hiervoor enthousiast te maken (zie ook 6.2). 	Een proactieve werkgeversbenadering levert resultaat op.		x	x	x	x
5.2	Mensen uit doelgroepen worden waar mogelijk ingezet in de gemeentelijke organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> Creëren arbeidsplaatsen binnen eigen organisatie, gemeenschappelijke regelingen en verbonden voor mensen met een arbeidshandicap (garantiebanen). Ontwikkelen van: <ul style="list-style-type: none"> Tegenprestatieplaatsen Werkervaringsplaatsen Tevens deelname aan vrijwilligersactiviteiten en stageplaatsen openstellen en invullen uit de doelgroepen van de Participatiewet. Social Return on investment opnemen in inkoopbeleid. 	<p>2 garantiebanen voor 2015 en 2016.</p> <p>Meetbaar aantal plaatsingen nog vast te stellen.</p> <p>Inkoopbeleid met SROI.</p>	70.000 (s)	x	x	x	x
5.3	Toekomstbestendige sociale werkvoorziening voor de uitvoering van de WSW.	<ul style="list-style-type: none"> Besluitvorming over toekomst Promen. Herijking van de Gemeenschappelijke Regeling Promen. Voorziening beschut werk creëren. 	<p>Collegebesluit Raadsbesluit</p> <p>Arbeidsplaatsen voor beschut werk.</p>		x	x		
5.4	Bestrijden jeugdwerkloosheid en werkloosheid bij werknemers boven de 45 jaar.	<ul style="list-style-type: none"> Herijking Werkgeversservicepunt en optimalisering Werkbedrijf. Afspraken maken in Werkbedrijf voor het realiseren van garantiebanen in de marktsector gekoppeld aan een actieve werkgeversbenadering en het versterken van het Werkgeversservicepunt Midden-Holland. 	13 garantiebanen voor de marktsector voor 2015 en 2016.		x	x	x	x

	(Re-)activering van doelgroepen Participatiewet.	<ul style="list-style-type: none"> • Plan van Aanpak Werkbedrijf (regionaal). • Analyse van sectoren met kansen, sectoren met Cao-afspraken en bedrijven met goede ervaringen met de doelgroep arbeids beperkten. • Professionalisering werkgeversservicepunt. • Intensivering inzet vrijwilligersorganisaties voor (reactivering klanten. Klanten worden gestimuleerd om eerst zelf maatschappelijk nuttige activiteiten te vinden in het eigen sociale netwerk, de buurt of bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk. Indien dit niet lukt wordt gezocht naar een passende tegenprestatie. • Beleidsnota tegenprestatie. Inzet tegenprestatie bij maatschappelijke instellingen. • Kwalitatieve en kwantitatieve analyse van het klantenbestand/ inclusief opbouw jongerenbestand. • Maken beleidsnota jongeren. 	<p>Plan van aanpak (regionaal) marktwerkingsplan Werkgeversvolg-systeem</p> <p>Meetbaar aantal plaatsingen/ meetbaar vooruitgang Participatieladder (minder geïsoleerden).</p> <p>Afgesloten convenanten.</p> <p>Analysegegevens beschikbaar.</p> <p>Beleidsnota jongeren</p>	<p>€ 60.000 (i)</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>
	Terugdringen Jeugdwerkloosheid (met behulp van ESF-financiering).	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten van trajecten die begeleiding geven aan jongeren met een grote afstand tot werk/school. • Inzetten van Jongerenvouchers die de werkgevers stimuleren om een jongeren (met uitkering) aan te nemen. • Inzetten van een regionale Jongerencoach die de trajectbegeleiding oppakt van jongeren die van een praktijkschool of Voortgezet Speciaal Onderwijs afkomen. • Inzetten van een consulent Jeugd, die inzicht heeft in alle lokale en regionale middelen om de werkloosheid terug te dringen. • Inzetten van Individuele Studietoelage voor jongeren met een arbeidsbeperking die via een opleiding hun werkkansen willen vergroten. 	<p>2 per jaar</p> <p>5 per jaar</p> <p>Inzet regionale jongerencoach</p> <p>max 4 jongeren per</p>	<p>Budget Regionaal Werkbedrijf</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Promentrajecten: bouwen aan de toekomst. • Intensieve begeleiding van jongeren met een arbeidsbeperking afkomstig van pro/vso-scholen naar werk. • Samen met onderwijs en bedrijfsleven het opzetten van vakonderwijs onderzoeken. 	jaar. Max 7		x	x	x	x
					x	x	x	x
5.5	Schuldsituatie voorkomen en doorlooptijden van schuldhulptrajecten verkorten.	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsnota schuldhulpverlening. • Vroegtijdig signaleren van betalingsachterstanden. • Actualiseren en herijken van bestaande convenanten met verhuurders, woningcorporaties en leveranciers van water en energie. • Faciliteren (personeel/financieel) initiatieven lokale instellingen. • Wegwerken van achterstanden. 	Convenanten	70.000 (s) voor de doelstellingen	x	x	x	x
			Convenanten			x		
					x	x	x	x
					x	x		
5.6	Intensivering handhavingsbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Herijken huidige handhavingsactiviteiten. • Project hoogwaardig handhaven. • Onderzoek naar mogelijkheden uitbreiden contract met sociale recherche of onderbrengen binnen de ambtelijke organisatie. • Actualiseren handhavingsverordening op grond van de Participatiewet. 	Evaluatie en beleidsplan	€ 60.000 (i)	x	x		
			Nieuw contract of voorstel onderbrengen in de ambtelijke organisatie.				x	x
			Raadsbesluit voor 1 juli 2015.					
	Revitaliseren Minimabeleid om de leefbaarheid en actieve deelname van inwoners aan de samenleving te vergroten en te voorzien in een zinvolle dagbesteding.	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar effecten toepassing beleidsregel individuele inkomensvoet. • Faciliteren (personeel/financieel) initiatieven lokale instellingen. • Herijken bijzondere bijstand en bestaand beleid 	Evaluatie convenanten/subsidieverstrekking		x	x	x	x
					x			

		<ul style="list-style-type: none"> overeenkomstig Participatiewet aanpassen. In samenhang met het sociaal domein wordt gebouwd aan een sterk activerend minimabeleid voor 2016, met aandacht voor de functie sociaal vangnet en het duwtje in de rug voor mensen die weer actief zijn op de arbeidsmarkt. Ondersteuning van gezinnen met kinderen ter bestrijding van armoede. 	Minimabeleid Projectvoorstel	 € 50.000 (i)	x x	x x		
--	--	---	-------------------------------------	----------------------	------------	------------	--	--

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
5.2	Creëren arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidshandic	Structureel	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70
5.4	(Re-)activering van doelgroepen Participatiewet	Incidenteel	€ 60	€ -	€ -	€ -
5.5	Schuldhelpverlening	Structureel	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70
5.6	Project Hoogwaardig handhaven	Incidenteel	€ 60	€ -	€ -	€ -
	Revitaliseren Minimabeleid	Incidenteel	€ 50	€ -	€ -	€ -
Eindtotaal			€ 310	€ 140	€ 140	€ 140

6. Economie, ondernemen en bedrijvigheid

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

Economie is belangrijk voor de vitaliteit van de samenleving. Landelijke trends zijn een veranderende verhouding tussen maatschappelijke partijen, aandacht voor verminderen van regeldruk, functiemenging in agrarische gebieden of bedrijfsterreinen en herstructurering van bedrijventerreinen. Samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs (de drie O's) is hierbij steeds meer van belang. De arbeidsmarkt is het gemeenschappelijke terrein waarbij de sociale agenda (mensen aan het werk, de periode van uitkeringsafhankelijkheid kort houden en armoede voorkomen) en de economische agenda (werkgelegenheid, economische groei en vestigingsklimaat) bij elkaar komen. Veel gemeenten geven aandacht aan een ondernemersloket en er is aandacht voor het betrekken van lokale ondernemers bij aanbestedingen (in combinatie met 'social return of investment'). Als gevolg van de huidige arbeidsmarkt zijn er relatief veel ZZP-ers.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

De Krimpenerwaard is een ondernemende regio en daar zijn wij trots op. Onze gemeente heeft relatief veel ZZP-ers. Ondernemers dragen met hun economische activiteiten bij aan de vitaliteit van de gemeente en daar moet de gemeente dan ook in ondersteunen. Belangrijke sectoren zijn en blijven de bouw, industrie, logistiek, binnenvaart en landbouw. Veel ondernemers, waaronder agrariërs en winkeliers, zijn goed georganiseerd. Het ondernemen laten wij aan ondernemers zelf over, en de gemeente denkt mee en onderhoud goede contacten met ondernemers. Zodoende kunnen gemeenten en ondernemers gezamenlijk optrekken. Om de kenmerkende kwaliteiten van onze gemeente te behouden moet bedrijfsuitbreiding in samenhang worden gezien met de (woon)omgeving. In dat verband moet er bijzondere aandacht zijn voor duurzaamheid en innovatie. Ondernemers in de Krimpenerwaard zijn vaak sterk gericht op de eigen kern en leveren zodoende een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke vitaliteit van de kernen. Voor de gemeente ligt de taak om de ondernemers te verbinden met (middelbare) onderwijsinstellingen zodat samenwerking met de drie O's plaats kan vinden.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 6.1 Wij verkorten en vereenvoudigen procedures en geven helderheid richting ondernemers over regelgeving.
- 6.2 Wij versterken het ondernemersklimaat door in gesprek te gaan met ondernemers, de verbinding te zoeken en meerwaarde te creëren in de samenwerking met bedrijven. Hierbij organiseert de gemeente netwerkbijeenkomsten en stelt ze samen met ondernemers en ZZP-ers een samenwerkingsagenda op.
- 6.3 Wij richten een (digitaal) bedrijvenloket op.
- 6.4 Bij behoefte aan een bedrijfsinvesteringsfonds dan wel een BIZ-regeling faciliteert de gemeente deze.
- 6.5 Wij onderzoeken de mogelijkheden van een glasvezelnetwerk in het buitengebied en op bedrijventerreinen om internetverbindingen en digitale netwerken te versterken.
- 6.6 Wij bieden ruimte voor uitbreiding van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen indien de vraag daarvoor is aangetoond en revitalisering van bestaande bedrijfsterreinen daarvoor geen oplossing biedt. Bij uitbreiding is er naast de belangen van ondernemers aandacht voor andere belangen (zoals van omwonenden en het landschap).
- 6.7 Wij versterken de regionale attractiviteit voor bedrijven door de samenhang tussen bedrijven, onderwijs en overheid te vergroten (drie O's).
- 6.8 Wij stimuleren ondernemers tot deelname aan het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- 6.9 Wij streven naar een voortvarende uitvoering van de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard 2014-2021, met inachtneming van de agrarische belangen. Wij zien de agrarische sector als essentiële drager van het cultuurlandschap. Agrarisch natuurbeheer wordt gestimuleerd.
- 6.10 Wij stellen samen met de agrarische sector een visie en meerjarenprogramma Landbouw op. Hierbij gaat het onder andere om: vernieuwend

ondernemen, verkeersbewegingen en zwaar transport in en rond het landbouwbedrijf, uitbreidingsmogelijkheden, alternatief grondgebruik en gebruik van biomassa (voor productie van duurzame energie).

- 6.11 Wij houden onze kernen bereikbaar door duidelijke bewegwijzering en voldoende gratis parkeergelegenheid bij winkelgebieden. Voor de versterking van het winkelbestand gaan wij intensief samenwerken met winkeliers.
- 6.12 De openstelling van winkels is in principe van maandag tot en met zaterdag. Reeds gemaakte afspraken, met voorgaande besturen over andere of ruimere winkeltijden, respecteren wij.
- 6.13 De gemeente streeft naar een topnotering binnen drie jaar in de lijst van MKB-vriendelijkste gemeenten van Nederland.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
6.1	<p>Gemeente is faciliterend aan inwoners en bedrijven door goed vooroverleg te voeren en procedures te bekorten.</p> <p>Gemeente is faciliterend aan inwoners en bedrijven door vereenvoudigde regelgeving.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lijst categorieën van gevallen waarvoor verklaring van geen bedenkingen is verleend door gemeenteraad. Volgen wetgevingsproces Omgevingswet (naar verwachting 2018) en opstellen Implementatieplan Omgevingswet. <p>Vereenvoudigingregelgeving wordt onderdeel van het programma dienstverlening (zie 10.1 en 10.9), o.a. :</p> <ul style="list-style-type: none"> Flexibilisering bestemmingsplannen. Verruiming regeling "kruimelgevallen". Heroriëntatie op welstandsbeleid. Planschadeverordening. Uitvoeren pilot op het gebied van de Wabo en de APV om te experimenteren met het verkorten van procedures (VTH). 	<p>Implementatieplan omgevingswet (waaronder omgevingsplan).</p> <p>Afhandelen van bezwaar binnen de wettelijke termijnen.</p> <p>Bestemmingsplannen voldoen aan notitie actualisatie en flexibiliteit.</p> <p>Afname procedures voor ondernemers in afwijking van bestemmingsplan (buitenplannen).</p>		<p>x</p> <p>x</p>	<p></p> <p>x</p>	<p></p> <p>x</p>	<p></p> <p>x</p>

6.2	Een vitale en leefbare Krimpenerwaard die inspeelt op de diverse macro-economische transitie zoals o.a. de demografische ontwikkelingen. en de effecten daarvan op sociaal-maatschappelijk gebied, wonen, werken, recreatie etc.	<p>Het toekomstbestendig maken van de Krimpenerwaard door het maken van een gemeente breed <u>Programma Vitaliteit en Samenleving</u>. Als onderdeel hiervan wil de gemeente met de ondernemers nadenken over een programma economische structuurversterking. Waar liggen kansen, bedreigingen, mogelijkheden en wat kan de gemeente daarin betekenen o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen Economisch platform en per kern een doelgroep gebonden overleg (o.a. ZZPers). • Opstellen en uitvoeren Economisch agenda. • Onderzoek naar mogelijkheden (Europese) glasvezelsubsidie en bereikbaarheid van winkelgebieden en bedrijfstreinen. • Afspraken maken met bedrijfsleven die moeten leiden tot plaatsing van meer werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt (zie ook 5.1). 	<p>Programma Vitaliteit en Leefbaarheid.</p> <p>Oprichting economisch platform.</p> <p>Vaststelling economische agenda</p> <p>Onderzoek glasvezel gereed.</p> <p>Inzicht in parkeerproblematiek en oplossingsrichtingen per winkelgebied / bedrijventerrein.</p>	Voor de uitvoering van de acties uit de Economische samenwerkingsagenda begroten we jaarlijks € 100.000 (s)	x	x	x	x
6.3	Een (digitaal) bedrijvenloket is ingericht.	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek hoe een digitaal loket te realiseren met informatie van alle overheden (regelgeving) en informatie gemeente (bijvoorbeeld aanbestedingen, vacatures, leegstaand bedrijfstvastgoed. • Aansluiting op e-Herkenning. • Website gereed maken. • Producten en diensten door ontwikkelen. • Database opzetten van lokale bedrijven en ZZPers die werkzaamheden voor de gemeente zouden kunnen verrichten. 	<p>Digitaal loket met informatie van alle overheden (regelgeving) en informatie gemeente, bijvoorbeeld over aanbestedingen, vacatures en leegstaand bedrijfstvastgoed.</p>	In budget 6.2 is hiervoor € 20.000 (i) beschikbaar.		x	x	x
6.4	Faciliteren ondernemers.	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren bij ondernemers naar de behoefte aan een BIZ-regeling of bedrijfsinvesteringsfonds. Waar behoefte is faciliteren. • Heroverwegen of naast de hiervoor genoemde regelingen ook een ondernemersfonds gewenst is. (zie ook 7.14) 	Waar behoefte is faciliteren.	Is onderdeel budget 6.2	x	x	x	x

6.5	Overzicht beschikbaar van huidige dekking glasvezel / snel internet en mogelijkheden onderzoeken om dit uit te breiden.	<ul style="list-style-type: none"> Met input van alle kabel- en internetbedrijven de dekking inzichtelijk krijgen en intekenen op de kaart. Daarnaast, samen met burgers en ondernemers, voorstellen maken waar internetverbindingen structureel verbeterd kunnen worden. 	Overzicht huidige dekking beschikbaar.		x	x		
6.6	Uitbreiding van bedrijventerreinen is mogelijk indien de noodzaak is aangetoond.	<ul style="list-style-type: none"> We monitoren de noodzaak tot uitbreiding van bestaande en aanleg van nieuwe bedrijfsterreinen. 	Er is voldoende voorraad van bedrijfslocaties.		x	x	x	x
6.7	<p>Samen met private partijen werken aan kwalitatief hoogwaardige bedrijfsterreinen en winkelgebieden.</p> <p>Aanbod van opleidingen en van werkzoekenden moet aansluiten op de vraag van ondernemers.</p>	<p>Als onderdeel van het Programma Vitaliteit en Samenleving (6.2):</p> <ul style="list-style-type: none"> Plan van Aanpak Herstructurering bedrijventerreinen. Uitvoering PvA Herstructurering. Plan van Aanpak Toekomstbestendige winkelgebieden. Uitvoering PvA Toekomstbest. winkelgebieden Database leegstand bedrijven (o.b.v. BAG en WOZ). Acquisitie van bedrijven (regionaal oppakken). Samenwerkingsagenda schoon, heel en veilig stimuleren en faciliteren. <ul style="list-style-type: none"> Kennisdeling tussen ondernemers en ondernemers stimuleren. Samen met ondernemers (jaarlijks) open bedrijvendagen organiseren met aandacht voor vacatures (werkzoekenden) en opleidingen (scholieren). Samen met de 4 scholen voor voortgezet onderwijs nagaan hoe (nog) meer aandacht gegeven kan worden aan techniek onderwijs. 	Door ondernemers en gemeente gedragen aanpak op herstructurering van bedrijfsterreinen en winkelgebieden. Samenwerkingsagenda per bedrijfsterrein op gebied van schoon, heel en veilig (of KVO).	<p>Notitie aanpak herstructurering, €30.000 (i)</p> <p>€50.000 (i) voor uitvoering PvA</p>	x	x	x	x
6.8	Bevorderen toepassing Keurmerk Veilig Ondernemen.	<ul style="list-style-type: none"> Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) stimuleren en faciliteren (zie ook 4.8) 			x	x	x	x

6.9	Een op schema liggende uitvoering van de Gebiedsovereenkomst.	<p>Wij voeren de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard 2014-2021 uit met inachtneming van de agrarische belangen en in relatie met het Programma Vitaliteit en Samenleving (6.2). Hoofdzaken zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie uitvoeringsovereenkomst. • Kavelruilen in Den Hoek. • De inventarisatie van de Noordrand. • De ontwerpfase in de noordrand afgerond. • Start inrichting 3 deelgebieden (De Nesse, Berkenwoudse Driehoek en Oudeland Zuid). • Start voorbereidingen Kadijk West. • Overige deelgebieden worden de voorbereidingen en verkenningen gestart. • Realisatie doelstellingen landbouw, natuur en recreatie. • Tussenevaluatie stand van zaken. 	Nieuwe natuur in 3 deelgebieden gerealiseerd en voorbereiding voor de inrichting van de andere deelgebieden opgestart.	<p>Budget Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard.</p> <p>Realisatie van natuurnetwerk in de Krimpenerwaard met HHSK, PZH en agrariërs/grondeigenaren.</p>	x x x		x			
6.10	<p>Toekomstbestendig buitengebied en duurzaam behouden en ondersteunen van de agrarische sector.</p> <p>Behouden van cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteit van het buitengebied en de kracht van het buitengebied benutten voor economische draadkracht en om recreatieve activiteiten te versterken (7.5).</p>	<p>Als onderdeel van het Programma Vitaliteit en Samenleving (6.2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Ontwikkelvisie Buitengebied, vooruitlopend op een gehele structuurvisie. • Opstellen actieplan landbouw in samenhang met de Gebiedsovereenkomst. • Opstellen meerjarenprogramma Landbouw. • Uitvoering POP/Leader -programma 2015-2020. • Uitvoeren pilot tegengaan bodemdaling via onderwaterdrainage. • Opstellen uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme en meerjarenprogramma (zie 9.2). • Promoten vernieuwend ondernemen (o.a. recreatief medegebruik). 	<p>Vastgestelde ontwikkelvisie Buitengebied.</p> <p>Minimaal 4 innovatie cafés. Ondersteuning minimaal 4 innovatieve projecten. Visie en aangepaste regelingen opgenomen in bestemmingsplannen</p> <p>Commitment POP/Leaderprogramma.</p>	<p>Ontwikkelvisie Buitengebied (€20.000) (i)</p> <p>Meerjarenprogramma landbouw (€ 40.000) (i)</p> <p>Uitvoering meerjarenprogramma jaarlijks € 150.000 (s)</p> <p>Pilot tegengaan bodemdaling € 30.000 (i)</p>	x x x x		x x x	x x x	x x x	
6.11	Versterken bereikbaarheid en aantrekkingskracht	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar bereikbaarheid en parkeergelegenheden in winkelgebieden. 	Inzicht in parkeerproblematiek			x				

	winkelgebieden.	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met winkeliers opstellen notitie toekomst winkelgebieden, uitgaand van het versterken van de eigenheid en de kracht van elk winkelgebied (over o.a. leegstand, ro-mogelijkheden, stimuleren startende ondernemers). 	en bereikbaarheid per winkelgebied (gedragen beeld en oplossingsrichting met winkeliers) Behouden van winkelbestand.			x	x	
6.12	Respecteren zondagsrust bij openingstijden winkels.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen winkeltijdenbeleid. • Harmoniseren winkeltijdenverordening en APV. • Inventariseren en vastleggen bestaande afspraken. • Steekproefsgewijs controleren op openingstijden. 	Ontheffingen winkeltijden conform de nieuwe verordeningen. Uitgevoerde controles.		x	x	x	x
6.13	Een top-notering in de lijst van MKB-vriendelijkste gemeenten.	<ul style="list-style-type: none"> • Een actieplan opstellen. • Actieplan uitvoeren. 	In top 30 van lijst MKB-vriendelijkste gemeenten			x	x	x

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
6.2	Uitvoering Economische samenwerkingsagenda	Structureel	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
6.3	Digitaal loket	Incidenteel	€ -	€ -	€ -	€ -
6.4	Faciliteren ondernemers	Structureel	€ -	€ -	€ -	€ -
6.7	Plan van Aanpak herstructurering bedrijventerrein	Incidenteel	€ -	€ 30	€ -	€ -
	Uitvoering Plan van Aanpak herstructurering bedrijventerrein	Incidenteel	€ -	€ -	€ 50	€ -
6.10	Meerjarenprogramma Landbouw	Incidenteel	€ -	€ 40	€ -	€ -
	Ontwikkelingsvisie Buitengebied	Incidenteel	€ 20	€ -	€ -	€ -
	Pilot tegengaan bodemdaling	Incidenteel	€ 30	€ -	€ -	€ -
	Uitvoering Meerjarenprogramma Landbouw	Structureel	€ -	€ 150	€ 150	€ 150
Eindtotaal			€ 150	€ 320	€ 300	€ 250

7. Ruimtelijke ordening, wonen en mobiliteit

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

Ruimtelijke ontwikkelingen en mobiliteit raken en versterken elkaar. De gemeente krijgt steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van de ruimtelijke inrichting en er worden regels vereenvoudigd, onder andere met de nieuwe Omgevingswet. Belangrijke trends zijn huishoudensverdunding, vergrijzing, het scheiden van wonen en zorg. Ook willen steeds meer mensen invloed hebben op de bouw van hun woning en is er aandacht voor verduurzaming van de leefomgeving. De ordening van de ruimte vraagt steeds meer om maatwerk, meedenken vanuit vraag en kwaliteit (en niet vanuit regels) en functiemenging. Ook onze wensen ten aanzien van mobiliteit veranderen. Zo werken minder mensen op een vaste werkplek en groeit het internetwinkelen. Daar tegenover staat dat mensen in hun vrije tijd vaker er op uit trekken. Ook groeit het aantal vitale (dus mobiele) 65-plussers.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

De Krimpenerwaard is een veelzijdig gebied. De gemeente moet blijven zoeken naar een balans tussen het behoud van de omgevingskwaliteiten en het waarborgen van een vitale en leefbare regio. Een leefbare gemeente betekent ook voldoende woningvoorraad die wat betreft typologie aansluit op de behoefte. Op dit moment zien wij een te beperkte doorstroming op de woningmarkt, dat duidt op de vraag naar meer gedifferentieerde woningen met bijzondere aandacht voor het betaalbare segment en vrije sector huurwoningen. Flexibel bouwen en bouwen van woningen in combinatie met andere functies stelt mensen in staat langer in hun eigen woning te blijven wonen. Een aantrekkelijke woonomgeving, dynamische kernen, zichtbare en goed bereikbare bedrijvigheid, combineren van diverse vervoersmogelijkheden en ruimte voor recreatie, natuur, wonen en bedrijvigheid is in een notendop de uitdaging voor de gemeente.

De nieuwe gemeente ligt tussen de diverse stedelijke regio's. Dit geeft goede aanknopingspunten om de ontsluiting en mobiliteit te verbeteren. Hierbij gaat het om de ontsluiting richting de A16, openbaar vervoer, recreatief netwerk en ontsluiting via de rivieren.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

Ruimtelijke Ordening

- 7.1 Projecten die door de voormalige gemeenten zijn geïnitieerd (opgenomen in de Regionale Agenda Wonen en vastgelegd in structuurvisies en afhankelijk van de financiële dekking vanuit de voormalige gemeenten) zetten wij onverminderd voort.
- 7.2 Wij zoeken samen met inwoners en bedrijven naar kansen en mogelijkheden. De houding van de gemeente is open en constructief, met ruimte voor nieuwe initiatieven. Wij denken, binnen kaders en algemeen belang, mee met wat er wél kan. Onder andere daarom dienen bestemmingsplannen flexibel te zijn en wordt het welstandsbeleid herijkt, waarbij wij aandacht hebben voor meer vrije bouw mogelijkheden.
- 7.3 In het karakteristieke veenweidegebied komen landbouw, natuur en recreatie allemaal tot hun recht. De uitvoering van de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard 2014-2021 wordt voortvarend opgepakt. In het buitengebied zijn voldoende mogelijkheden voor agrariërs om hun bedrijf uit te breiden, en er komt ruimte om vrijkomende agrarische opstallen een andere functie te geven. Hierbij kan het toevoegen van woningen een middel zijn om het doel, behoud van een vitaal en karakteristiek buitengebied, te bereiken. Ook kunnen kleinschalige vormen van woningbouw een middel zijn om de ruimtelijke, recreatieve of sociale aspecten in het buitengebied te versterken.
- 7.4 Wij zien het buitengebied weliswaar als een herkenbare eenheid, maar er zijn lokaal ook gebied specifieke kenmerken. Dit vraagt bij het opstellen en toetsen van een bestemmingsplan ook om een gebied specifieke afweging in geval van initiatieven van inwoners en ondernemers.
- 7.5 Wij hebben bij realisatie of uitbreiding van functies (zoals wonen en werken) aandacht voor de belangen van omwonenden, en aanwezige waarden op het gebied van natuur en recreatie.
- 7.6 Wij inventariseren de karakteristieke panden ten behoeve van een monumentenbeleid.

Wonen

- 7.7 Woningbouw zetten wij in als instrument, gericht op vitaliteit van de kernen en toekomstige demografische opbouw van onze bevolking.
- 7.8 Woningbouwplannen die zijn opgenomen in de Regionale Agenda Wonen voeren wij uit.
- 7.9 Wij stellen binnen drie jaar een Woonvisie vast waarbij wij ingaan op thema's zoals de realisatie van betaalbare woningen, het tegengaan van scheef wonen en het stimuleren van doorstroming op de woningmarkt. Hiervoor benutten wij de mogelijkheden van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en zetten wij het instrument van startersleningen in.
- 7.10 Wij maken (prestatie)afspraken met projectontwikkelaars en woningcorporaties.

Mobiliteit

- 7.11 Wij streven naar goede bereikbaarheid en goede ontsluiting van de kernen en de Krimpenerwaard als geheel. De ontsluiting aan de westkant van de gemeente is daarvoor een knelpunt. Wij gaan actief in overleg met andere overheden voor betere doorstroming van de Algera-corridor.
- 7.12 Het openbaar vervoer moet op peil blijven en waar mogelijk verbeteren. Wij treden in overleg met partijen over openbaar vervoer in verband met de dienstregelingen. Dit vereist, binnen ieders verantwoordelijkheid, een goed samenspel met de provincie en vervoersmaatschappijen.
- 7.13 Wij onderzoeken de toekomstmogelijkheden en –bestendigheid van de veerdiensten, waarbij wij aandacht hebben voor de knelpunten en de bijdrage die de veren leveren aan de ontsluiting en vitaliteit van onze gemeente.

Structuurvisie

- 7.14 Opstellen van een structuurvisie, waarin de ruimtelijke ontwikkelingen worden beschreven.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
7.1	Lopende projecten worden voortgezet.	<ul style="list-style-type: none"> Woningbouwprojecten die door de voormalige gemeenten zijn geïnitieerd, opgenomen in de Regionale Agenda Wonen (RAW) en vastgelegd in structuurvisies en afhankelijk van de financiële dekking vanuit de voormalige gemeenten, zetten wij voort.	Voortgang realisatie RAW		x	x	x	x
7.2	Initiatieven van inwoners en bedrijven worden binnen een integrale belangenafweging, positief benaderd.	<ul style="list-style-type: none"> Wordt onderdeel van de nota burgerparticipatie (zie 10.1). Samen met de bewoners zal gezocht worden naar oplossingen voor zaken waarvoor inwoners de gemeente benaderen. Bijvoorbeeld op gebied verkeersbeleid. Bewoners zijn de beste verkeerskundige van de eigen straat.	Twee pilots worden uitgevoerd en geëvalueerd waarbij inwoners en bedrijven actief hebben meegedacht.		x	x	x	

		<ul style="list-style-type: none"> • Kaderstellende notitie actualisatie bestemmingsplannen/ beheerverordeningen (max.10 jaar oude bestemmingsplannen). • Thema-gewijze paraplu bestemmingsplannen, o.a. vernieuwend ondernemen, wijze van bestemmen, inhoudsmaat woningen, horeca. • Kaderstellende notitie herziening en vereenvoudiging ruimtelijk kwaliteitsbeleid en actualisatie ruimtelijke kwaliteitsnota. 	<p>Vaststelling notitie actualisatie bestemmingsplannen</p> <p>Vaststelling ruimtelijk kwaliteitsbeleid en actualisatie ruimtelijke kwaliteitsnota.</p>	<p>€55.000 (i)</p> <p>€30.000 (i)</p>		x			
7.3	Uitvoering Gebiedsovereenkomst.	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hiervoor 6.9. 							
7.4	Benutten lokale kennis en gebied specifieke kenmerken.	<ul style="list-style-type: none"> • Wordt onderdeel van de nota burgerparticipatie (zie 10.1). 	.						
7.5	Behouden van cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteit van het buitengebied en de kracht van het buitengebied benutten voor economische draagkracht en om recreatieve attractiviteit te versterken.	<ul style="list-style-type: none"> • Verwezen wordt naar 6.10. 							
7.6	Behouden en bewustwording cultuurhistorie.	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie karakteristieke en monumentale panden en beschermde stads- en dorpsgezichten. • Opstellen kaderstellende erfgoednota. • Opstellen erfgoedbeleid en harmonisatie verordeningen. 	Overzicht huidige monumenten beschikbaar	<p>€ 30.000 (i)</p> <p>€ 10.000 (i)</p> <p>€ 15.000 (i)</p>	x	x		x	
7.7	Evenwichtige demografische opbouw van de bevolking - Woningvoorraad is geschikt om langer thuis te blijven wonen.	<ul style="list-style-type: none"> • Notitie "Langer thuis wonen" als onderdeel van het <u>Programma Vitaliteit en Samenleving</u>. • Gemeente stimuleert bewustwording en informeert over mogelijkheden. • Samenwerkingsagenda opstellen met o.a. (zorg)ondernemers, corporaties en gemeente. 	<p>Notitie "Langer thuis wonen" vastgesteld.</p> <p>Via diverse communicatievormen zijn inwoners geïnformeerd.</p>					x	x
7.8	Uitvoering van	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hiervoor 7.1. 							

	woningbouwplannen opgenomen in RAW.								
7.9	<p>Evenwichtige woningvoorraad.</p> <p>Bouwen voor woonbehoefte, met een gedifferentieerd aanbod en hoge kwaliteit om migratiesaldo 0 te bereiken.</p> <p>Doelmatige en transparante verdeling en passend aanbod van sociale huurwoningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Als onderdeel van het <u>Programma Vitaliteit en Samenleving</u> (zie 6.2) het opstellen van een deelprogramma woningbouw met daarin concrete doelstellingen en meetbare indicatoren op het gebied van vitaliteit en demografie en de wijze waarop hierin door woningbouwprogrammering op wordt gestuurd binnen de RAW. Opstellen Woonvisie. (woningbehoefteonderzoek, inspelen op demografische veranderingen, stimuleren starters (o.a. startersleningen) en doorstromers, herijken zachte plannen, stimuleren CPO en optimaal benutten van de bouwmogelijkheden). In de regio lobbyen en afstemmen over woning programmering. Nieuwe huisvestingsverordening.. 	<p>Voortgangsrapportage projecten (programmering, planning en financieel).</p> <p>Vastgestelde woonvisie..</p> <p>Aanbieders van sociale huurwoningen (boven de 20 woningen in eigendom) bieden hun woningen aan via www.wonenindekrimpenerwaard.nl</p>	Woonvisie €60.000 (i)	x	x			
7.10	Vastgestelde prestatieafspraken met alle woningcorporaties en (bij nieuwe projecten) met projectontwikkelaars.	<ul style="list-style-type: none"> In overleg gaan over opstellen (prestatie)afspraken na de vaststelling van een Woonvisie. 	Prestatieafspraken met alle corporaties.					x	x
7.11	Goede bereikbaarheid en ontsluiting van de Krimpenerwaard.	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van een verkeersvisie waarin met name kern overstijgende zaken integraal worden meegenomen. Hierbij gaat het om OV, langzaam verkeer, landbouwverkeer, transport over water, toeristisch verkeer etc. Deelnemen aan Algora-overleg. 	<p>Vastgestelde verkeersvisie.</p> <p>Wij zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd in het platform Algora corridor.</p>	€ 40.000 (i)	x	x		x	x
7.12	Het openbaar vervoer moet op peil blijven en waar mogelijk	<ul style="list-style-type: none"> In overleg treden met partijen over openbaar vervoer in verband met de dienstregelingen. Dit 	De dienstregelingen worden jaarlijks		x	x		x	x

	verbeteren.	<p>vereist, binnen ieders verantwoordelijkheid, een goed samenspel met de provincie en vervoersmaatschappijen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scan bereikbaarheid bushaltes opstellen. 	tegen het licht gehouden. Wensen vanuit de bevolking worden besproken met de concessiehouders. Initiatieven van persoonsgebonden vervoer worden ondersteund.														X		
7.13	Instandhouden veerdiensten en versterken ontsluiting Krimpenerwaard door veren.	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek toekomstmogelijkheden en bestendigheid van de veerdiensten. • Inzichtelijkheid in de knelpunten, recreatieve en vervoerswaarden van de veerdiensten en financiële bijdrage aan / betrokkenheid van de gemeente. 	<p>Handhaving huidige veerdiensten.</p> <p>Toekomstbestendig o.a. financiën op orde.</p>			X	X	X	X	X									
7.14	Structuurvisie en Kwaliteitsfonds	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen stedenbouwkundige structuurvisie. • Onderzoeken mogelijkheden van een Kwaliteitsfonds (waarbij kwaliteit kan worden bevorderd met opbrengsten uit private initiatieven of andere bronnen.(zie ook 6.4) 	Vastgestelde structuurvisie.	€ 20.000 (i)						X									X

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
7.2	Actualisatie bestemmingsplannen	Incidenteel	€ -	€ 55	€ -	€ -
	Welstandsbeleid/ nota	Incidenteel	€ -	€ 30	€ -	€ -
7.6	Opstellen discussienota cultuurhistorie, inventarisatie karakter	Incidenteel	€ 30	€ -	€ -	€ -
	Opstellen erfgoedbeleid en harmonisatie verordeningen	Incidenteel	€ -	€ -	€ 15	€ -
	Opstellen kaderstellende erfgoednota	Incidenteel	€ -	€ 10	€ -	€ -
7.9	Woonvisie	Incidenteel	€ -	€ 60	€ -	€ -
7.11	Verkeersvisie	Incidenteel	€ -	€ -	€ 40	€ -
7.14	Onderzoek oprichten kwaliteitsfonds (verevening)	Incidenteel	€ -	€ 20	€ -	€ -
Eindtotaal			€ 30	€ 175	€ 55	€ -

8. Duurzaamheid, infrastructuur en milieu

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

Duurzame ontwikkeling van de leefomgeving en het versterken van de betrokkenheid daarbij is een belangrijke trend. Een duurzaam beheer kan bijdragen aan het versterken van de leefbaarheid, tegen lagere kosten en met een lager energiegebruik. Er is, nationaal en mondiaal gezien, steeds meer aandacht voor hergebruik van grondstoffen en reductie van broeikasgasemissies.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

Door bewust te kopen, slimmer te reizen, afval te recyclen en het gebruik van duurzame energie te bevorderen werken wij samen aan een gezonde en leefbare omgeving in de Krimpenerwaard. Dat gebeurt al op onder andere het gebied van het gescheiden inzamelen van afval. Het verduurzamen van het beheer van de buitenruimte wordt, in ons gebied met sterke bodemdaling, steeds belangrijker. De ligging ten opzichte van de Hollandsche IJssel en de Lek vraagt om visie op het Deltaprogramma (waaronder buitendijks bouwen).

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

Afval

- 8.1 Wij gaan afvalscheiding optimaliseren en kiezen voor invoering van het Diftar systeem. In eerste instantie hanteren wij de frequentie (hoe vaak wordt afval aangeboden) als maatgevend voor de kosten en op termijn wordt het gewicht (hoeveel afval wordt aangeboden) maatgevend. De afvalstoffenheffing is hiermee ook afhankelijk van het aanbiedgedrag van de inwoner. Een betere afvalscheiding (waardoor het restafval afneemt) zorgt voor een lagere afvalstoffenheffing.
- 8.2 In alle kernen worden “Blipverts” (locaties voor klein chemisch en elektrisch afval) geplaatst. In nieuwbouwwijken worden ondergrondse afvalcontainers geplaatst voor aparte afvalstromen. Onderzoek naar de mogelijkheid voor ondergrondse containers in bestaande wijken gaat gepaard met reconstructie en groot onderhoud.
- 8.3 Wij onderzoeken de mogelijkheid van harmonisering van het inzamelen en verwerken van grof huishoudelijk afval en brengen de gevolgen daarvan in beeld. In dat verband onderzoeken wij of één centraal inzamelpunt binnen de gemeente haalbaar is en voordelen biedt ten opzichte van de huidige verspreid liggende afvalbrengrstations.

Energie en duurzaamheid

- 8.4 Wij geven het goede voorbeeld over het duurzaam gebruik van energie. Alle gemeentelijke diensten gaan daarom gebruik maken van groene stroom en van slimme verlichtingsarmaturen en ledverlichting. Wij stimuleren het gebruik van duurzame energie (bijvoorbeeld collectieve inkoop van zonnecollectoren of waterkracht). De coalitie is geen voorstander van winning van fossiele brandstof in ons gebied. Grote windturbines ontsieren het landschap en alleen turbines met een hoogte die aansluit op de bebouwde omgeving en passen in het landschap staan wij toe.
- 8.5 Wij stimuleren het gebruik van duurzame moderne technieken bij nieuw- en verbouw, zowel bij gemeentelijk als particulier vastgoed om aan de ambitie te voldoen om energiezuinig te bouwen.
- 8.6 Wij promoten de aankoop van eerlijke producten en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hiervoor wordt aangesloten bij het initiatief van Fairtrade Gemeente.

Verkeer

- 8.7 Wij stimuleren de bewustwording onder inwoners bij het kiezen van een vervoermiddel met als doel het autogebruik te verminderen. Daarbij geldt ook dat wij het gebruik van openbaar vervoer, door vraag en aanbod op een slimme manier met elkaar te verbinden en waardoor de dekingsgraad kan worden vergroot. Overleggen met diverse vervoersdiensten (CVV, leerlingenvervoer e.d.) over deze mogelijkheden is daarbij noodzakelijk.
- 8.8 Wij breiden het aantal oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen uit.
- 8.9 Wij hanteren het nationale uitgangspunt "Duurzaam Veilig" bij verkeersmaatregelen en zoeken bij verkeersdrempels zoveel mogelijk naar alternatieven. Bij onderhoudswerken verwijderen wij verkeersdrempels tenzij er geen alternatief is om een veilige verkeerssituatie te creëren.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
8.1	Het optimalisering van de afvalscheiding door diftar in te voeren.	Diftar wordt gemeente breed ingevoerd.	1-1-2017 gereed.	150.000 (I) Voorbereidingkosten. Invoering diftar circa 2,1 mln.	x	x		
8.2	Het optimaliseren van de afvalscheiding door het aanbieden van meerdere inzamelmiddelen.	In alle kernen worden "Blipverts" geplaatst. Voor het aanbieden van tuinafval komt een uniforme regeling. Ondergrondse containers worden geplaatst voor aparte afvalstromen.			x	x		
8.3	De inzameling en verwerking van het grof huishoudelijk afval wordt geharmoniseerd en geoptimaliseerd. De papierinzameling is geharmoniseerd.	We harmoniseren de inzamelmethodiek en brengen deze bij voorkeur onder bij 1 inzamelaar. We onderzoeken of de inrichting van één centraal brengstation mogelijk is. Opstellen plan van aanpak / besluitvorming Uitvoering.		15.000 (i) 30.000 (i)	x	x		
							x	x

8.4	Het beperken van CO ₂ uitstoot door zo min mogelijk energie te gebruiken.	<p>Gemeentelijke organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Energiebeheer inrichten door meten, weten en sturen op energieverbruik van gemeentelijke aansluitingen. Energiebesparing en duurzaam beheer in de openbare verlichting (OVL). Opstellen beheer en beleidsplan OVL. O.a. led, dimmen, aanwezigheidsdetectie, licht op maat, niet verlichten door wegdekreflectie ed. Verduurzamen meerjaren. onderhoudsprogramma gemeentelijk vastgoed (MOP). Bewustwording projectleiders om duurzaam te bouwen. <p>Ondernemers:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stimuleren van energiebesparende maatregelen via regionaal Preventieplan ODMH. Stimuleren alliantievorming bouwbedrijven voor integrale aanpak energieadviesing. <p>Samenleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opstellen prestatieafspraken woningcorporaties over duurzaam bouwen en woning verbeteren. Energiebesparing in de gebouwde omgeving door o.a. projecten op gedrag (energiecoaches geven huis-aan-huis energieadvies), wijkaanpak (energieadviezen per type woningbouw i.s.m. buurtverenigingen). Promotie van duurzaam bouwen d.m.v. digitaal duurzaam bouw loket. 	<p>In 2016 beleid OVL opgesteld. In 2018 10% besparing t.o.v. 2013 in OVL (landelijke doelstelling)</p> <p>In 2018 5 % besparing energieverbruik t.o.v. 2014 incl. duurzame opwekking.</p> <p>In 2018 alleen energieneutraal bouwen bij gemeentelijke projecten</p> <p>Actualisatie preventieplan</p> <p>In 2018 sociale huurwoningen gemiddeld label B</p> <p>N.t.b. (in visie)</p>	<p>€ 15.000 (s)</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>
8.5	Wij stimuleren het opwekken van duurzame energie, bij voorkeur zo veel mogelijk regionaal opgewekt.	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen visie energie en duurzaamheid en uitvoeringsprogramma. In 2018 Europese aanbesteding (2019-2022) energie inkoop, verhogen percentage regionale vergroening. 	<p>In 2015 visie en programma</p> <p>Eind 2018 inkoop 20% regionaal vergroend</p>	<p>€ 15.000 (i)</p> <p>€ 70.000 (i)</p>		<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>

	Wij werken niet mee aan winning van fossiele brandstof in ons gebied.	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren en faciliteren van energieke samenleving. <p>Wij volgen het provinciaal beleid wat betreft windenergie in het groene hart. Consequentie is dat gemeente geen energie neutrale gemeente kan worden. Zon en biomassa leveren onvoldoende.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ondertekening schaliegas vrij verklaring gemeente. In bestemmingsplannen opnemen dat conventionele gaswinning in gemeente niet is toegestaan. Actieve opstelling / informeren van het rijk. 	<p>Samenwerking met regionale energie initiatieven / groepen</p> <p>Geen fossiele brandstofwinning in ons gebied.</p>			x	x	x
8.6	Stimuleren van en aansluiten bij initiatieven voor aankoop van eerlijke producten en maatschappelijk verantwoord ondernemen.	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen inkoop beleid waarin ecologische en sociale omstandigheden zijn geïntegreerd. We maken een werkhandleiding en geven training hoe dit te implementeren in de organisatie. In alle aanbestedingen wordt duurzaamheid meegenomen (in eis, selectiecriteria en/of gunningscriterium). 	In 2017 100% duurzaam inkopen (landelijke doelstelling is 100% in 2016)	€ 10.000,- (i)		x		.
8.7	Vermindering van het autogebruik en stimuleren gecombineerd vervoer.	<ul style="list-style-type: none"> Combineren van verschillende vervoersmodaliteiten. Bevorderen van het gebruik van het openbaar vervoer, door vraag en aanbod op een slimme manier met elkaar te verbinden en vergroten van de dekkingsgraad. Faciliteren particuliere initiatieven voor elektrisch vervoer. 	<p>4x per jaar overleg met vervoersdiensten (CVV, leerlingenvervoer e.d.)</p> <p>Verkenning koppelmogelijkheden vervoersdiensten (opstellen samen met doelgroepen en vervoerders)</p>			x	x	x
8.8	Stimuleren duurzaam vervoer – vergroten netwerk oplaadpunten elektrische auto's en fietsen.	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente is stimulerend en faciliterend. Oplaadpunten voor auto's zijn afhankelijk van private initiatieven. Oplaadpunten voor fietsen 	Overzicht oplaadpunten elektrische auto's en				x	

		worden, mede vanuit recreatie, inzichtelijk gemaakt en gepromoot.	fietsen. Gezamenlijk met recreatie ondernemers en horeca opstellen van inventarisatie en uitvoeringsplan					
8.9	Veilige (verkeers)omgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • Bij reconstructie van wijken en straten passen we uniformiteit in verkeersmaatregelen toe volgens het principe Duurzaam Veilig. • Opstellen van Leidraad infrastructuur openbare ruimte specifiek voor wegen. 		Bij elke maatregel worden de kosten van alternatieven in beeld gebracht. Uitgangspunt is zoveel mogelijk werk met werk maken.	x	x	x	x
8.10	Waarborgen waterveiligheid en -kwantiteit.	<ul style="list-style-type: none"> • We participeren actief in het Deltaprogramma waarbij de veiligheid voorop staat, maar we kijken ook naar het beheersbaar houden van de ruimtelijke impact op de bestaande bebouwing. <p>Deltaprogramma (waterveiligheid en zoetwatervoorziening):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pilot Ruimtelijk Instrumentarium Dijken (RID). • Maatregelen Kleinschalige Wateraanvoervoorziening. <p>Hoogwaterbeschermingsprogramma:(HWBP):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met het Hoogheemraadschap Krimpenerwaard wordt in het kader van het Hoogwaterbeschermings-programma 3 gewerkt aan de versterking van de IJsseldijk. • 2e toetsing: projecten in uitvoering 	Goede communicatie naar de inwoners en het inbrengen van onze standpunten in het Deltaprogramma Rapportage pilot RID	Afhankelijk van de invulling van de meekoppelingen (na 2018).	x	x	x	x
			Goede communicatie naar de inwoners en het behartigen van de belangen van de gemeente en haar inwoners.					
			Verkenning, uitwerking en realisatie (deels op grondgebied Krimpenerwaard)					

		(Krimpen ad Lek) 3e toetsing: onderzoek en voorbereiding projecten Lek en HIJ.	Afronding eerste resultaat KIJK (Krimpen ad IJssel, IJssel, Krimpenerwaard)					
8.11	Een goede kwaliteit van de infrastructuur en de openbare ruimte.	<ul style="list-style-type: none"> De lopende projecten van de voormalige gemeenten worden verder uitgevoerd, afhankelijk van de geleverde financiële dekking. 	Realisatie van de projecten		x	x	x	
8.12	Een goed functionerende infrastructuur (wegen, riolering, openbare verlichting, groen).	<ul style="list-style-type: none"> De lopende grote onderhoudsprojecten van de voormalige gemeenten worden verder uitgevoerd, afhankelijk van de geleverde financiële dekking vanuit de betreffende gemeente. Het opstellen van een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP), Het VGRP is de basis voor harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing. In het VGRP worden keuzes gemaakt over verduurzaming (scheiden van afvalwaterstromen), kwaliteit en kosten. Komende jaren samen met HHSK en gemeente Krimpen aan den IJssel verdere invulling geven aan het Afsprakenkader Afvalwaterketen Krimpenerwaard. 	<p>Realisatie van de projecten</p> <p>Vastgesteld VGRP</p> <p>Afsprakenkader Afvalwaterketen</p>	€ 70.000 (i)	x	x	x	
8.13	Een goede en voorspelbare kwaliteit van de openbare ruimte.	<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Binnen dit beleidsplan worden alle aspecten van de openbare ruimte (kwaliteit van de inrichting, kwaliteit van het onderhoud, duurzaamheid, financiën, veiligheid) samengebracht en integraal afgewogen. De uitvoeringsplannen die voortvloeien uit het IBOR en het VGRP worden op elkaar afgestemd en integraal uitgevoerd. We zorgen er voor dat de beheerplannen voorzien zijn van een sluitende financiële dekking. De beheerplannen geven inzicht in de onderhoudskosten om alle kapitaalgoederen op het vastgestelde 	<p>Vastgesteld IBOR</p> <p>Integraal meer jaren onderhoudsplanning</p>	€ 75.000 (i)		x	x	x

		kwaliteitsniveau te behouden.						
8.14	Een binnen wettelijke kaders toegestane manier van onkruidbestrijding op verharding.	<ul style="list-style-type: none"> Een keuze maken voor de methode van onkruidbestrijding op verharding. Waarbij een afweging gemaakt zal worden tussen duurzaamheid, kosten en kwaliteit. Vanaf 2016 mag geen gebruik meer worden gemaakt van chemische middelen voor de bestrijding van onkruid. 	Vastgesteld onkruidbestrijdingsplan	€ 150.000 (s)	x	x	x	x

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
8.1	Invoering diftar	Structureel	€ -	€ -	€ 273	€ 273
	Vorbereidingskosten invoering diftar	Incidenteel	€ 28	€ 28	€ 28	€ 28
8.3	Onderzoek of 1 brengstation realiseerbaar is	Incidenteel	€ 30	€ -	€ -	€ -
	Onderzoek voor harmonisatie van de inzamelmethodiek	Incidenteel	€ 15	€ -	€ -	€ -
8.4	Stimuleren energiebesparing	Structureel	€ 15	€ 15	€ 15	€ 15
8.5	Europese aanbesteding 2019-2022 (regionale vergroening)	Incidenteel	€ -	€ -	€ -	€ 70
	Opstellen visie energie duurzaamheid uitvoering	Incidenteel	€ -	€ 15	€ -	€ -
8.6	Promoten aankoop eerlijke producten en maatschappelijk verantwoord ondernemen	Incidenteel	€ -	€ 10	€ -	€ -
8.12	Opstellen VGRP	Incidenteel	€ 70	€ -	€ -	€ -
8.13	Opstellen IBOR	Incidenteel	€ -	€ -	€ 75	€ -
8.14	Onkruidbestrijdingsplan	Structureel	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
Eindtotaal			€ 308	€ 218	€ 541	€ 536

9. Recreatie en toerisme

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

Recreatie en toerisme is aangenaam en het geeft ontspanning. Ook zorgt het voor versterking van de economie en creëert het werkgelegenheid. Het aantal vakanties naar het buitenland neemt af, het aantal toeristen uit het buitenland groeit. Daarbij is ook de focus van de sector op de doelgroep gezinnen met kinderen verbreed naar alleenstaanden (met kinderen) en senioren. Steeds meer toeristen, uit binnen- en buitenland, zoeken de eigenheid van Holland.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

Te weinig mensen denken aan de Krimpenerwaard als men spreekt over Het Groene Hart, terwijl juist onze waard een veenweidegebied is met unieke kwaliteiten. Het karakteristieke slagenlandschap, de lintbebouwing, de openheid en het vele groen en water zijn karakteristieke kenmerken van ons gebied. De Krimpenerwaard bevat vele iconen. Niet alleen de zilverstad Schoonhoven is illustratief voor het gebied, ook de andere kernen kennen een eigen ontstaansgeschiedenis die vaak teruggrijpt op de vroegere relatie met de rivieren. De cultuurhistorische bebouwing zoals molens en oude boerderijen en het kavelpatroon in het buitengebied dragen bij aan het verhaal over de ontstaansgeschiedenis van het gebied als geheel. In ons gebied worden recreanten en toeristen de activiteiten 'in de buitenlucht' aangeboden, zoals koeien melken, spelen in speelpolders, kaas maken, vloten bouwen, streekproducten, etc. Recreëren en kleinschalige overnachtingsmogelijkheden bij de boer kan een nevenactiviteit voor de agrariërs zijn en tevens inspelen op de vraag van recreanten en toeristen.

In het buitengebied is rust, natuur en het boerenleven te ervaren, waarbij de steden als Gouda en Rotterdam op een steenworp afstand liggen. Er liggen volop kansen door ons gebied onder de aandacht te brengen in de regio. Een sterke gebiedspromotie, met focus op de belangrijkste activiteiten en het benutten van de centrale positie (richting onder andere Groene Hart, regio's Rotterdam en Gouda en de Alblasserwaard en de Randstad) zijn belangrijke aandachtspunten. Hierbij kan de Krimpenerwaard zich aanbieden als een authentiek en rustig stukje Holland aan de rand van de Randstad.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 9.1 Wij stellen een programma voor gebiedspromotie op om recreanten en toeristen uit de (verre) regio te informeren over hetgeen onze gemeente te bieden heeft. Dat doen wij onder andere op basis van ons unieke en karakteristieke landschap en de diversiteit van de kernen waaronder Schoonhoven Zilverstad.
- 9.2 Ten behoeve van het opstellen van dit programma organiseren wij netwerkbijeenkomsten met (recreatie)ondernemers. De promotie van streekproducten dient daarin een stevige positie te krijgen. Ook de realisatie van (digitale)informatiepunten kan onderdeel zijn van het programma voor gebiedspromotie. Omdat ook de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard 2014-2021 kansen biedt voor recreatie en toerisme dienen beide plannen op elkaar te worden afgestemd.
- 9.3 Wij stimuleren kleinschalige overnachtingsmogelijkheden in het buitengebied.
- 9.4 Recreatieve routes, zoals fiets-, wandel-, kano-, fluisterboot en 3 pk,- schaats-, skeeler en ruiterroutes verdienen ontwikkeling.
- 9.5 Wij stellen een vaarverordening op om de ontwikkeling van recreatie en toerisme te stroomlijnen met andere gebruikers.
- 9.6 De inkomsten uit de toeristenbelasting zetten wij in ten gunste van de sector en worden benut voor de gemeentelijk inzet ten aanzien van het programma gebiedspromotie.
- 9.7 Wij willen één aanspreekpunt om alle ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van recreatie en toerisme samen te brengen.
- 9.8 Wij maken een subsidiescan om de mogelijkheden te onderzoeken van (extra gelden) voor onze regio op het gebied van recreatie en toerisme.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
9.1	<p>Gemeente Krimpenerwaard (inter)nationaal bekend als 'sterk en uniek merk' i.h.b. op toeristisch en recreatief gebied en daarnaast op het bredere vlak (recreatie, wonen, werken, cultuur en sport).</p> <ul style="list-style-type: none"> Grote naamsbekendheid van de Gemeente; Vergroting van het aantal recreanten, toeristen en overnachtingen; Vergroting van het aandeel arbeidsparticipatie in de recreatieve sector; Vergroting van het aandeel recreatie in de economie van de Krimpenerwaard. 	<p>Als onderdeel van het gemeente brede <u>Programma Vitaliteit en Samenleving</u> (6.2) opstellen van deelprogramma voor de gebiedspromotie Krimpenerwaard die de naamsbekendheid van de Krimpenerwaard versterkt op de terreinen recreatie, wonen, werken, cultuur en sport. Het deelprogramma omvat o.a. de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opstellen gebiedsmarketingstrategie. Digital Marketing en social media "Verbonden partijen" bevorderen/bundelen. 	<p>Toename aantal toeristen</p> <p>5 nieuwe activiteiten</p> <p>Eén aanspreekpunt</p>	<p>Gebiedsmarketingplan € 75.000 (i)</p>		x	x	x
9.2	<p>Gebiedspromotie om recreanten en toeristen uit de (verre) regio te informeren over hetgeen onze gemeente te bieden heeft en versterken recreatieve mogelijkheden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jaarplan 2015 R&T (vooruitlopend op programma gebiedsmarketingplan. Opstellen uitvoeringsprogramma R&T 2016-2018 (in vervolg op het programma Gebiedsmarketingplan en aansluitend op de gebiedsovereenkomst) Krimpenerwaard. Organiseren netwerkbijeenkomsten in de gemeente, samenwerken met Groenalliantie, Gouwe-Wiericke, Rijn- en Veenstreek, Provincie en Groene Hart. 	<p>Er zijn 2 netwerkbijeenkomsten per jaar;</p> <p>Jaarplan 2015 is uitgevoerd eind 2015.</p> <p>Uitvoeringsprogramma R&T is uitgevoerd in 2018</p>	<p>Uitvoeringsprogramma R&T, jaarlijks € 150.000, met ingang van 2016</p>	x	x	x	x

			Samenwerking bovenlokaal op gebiedspromotie					
9.3	Versterken kleinschalige overnachtingsmogelijkheden in het buitengebied.	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met promotieteam in kaart brengen en onderzoek doen naar overnachtingsmogelijkheden. • Stimuleren kleinschalige overnachtingsmogelijkheden in het buitengebied. 	Inbeeld brengen overnachtingsmogelijkheden		x	x	x	
						x	x	x
9.4	Ontwikkelen en versterken recreatieve routes.	<ul style="list-style-type: none"> • Notitie recreatieve routes: in beeld brengen en waar nodig uitbreiden van routes/ routestructuren, oplossen knelpunten en duidelijke bebording (routes, zoals fiets-, mountainbike, wandel-, kano-, fluisterboot en 3 pk,- schaats-, skeeler en rutterroutes). • Onderzoek en versterken ruimtelijke kwaliteit langs recreatieve routes als onderdeel van de ontwikkelvisie buitengebied / structuurvisie (6.10). 	Notitie recreatieve routes Onderzoek versterking ruimtelijke kwaliteit langs recreatieve routes			x	x	
						x	x	x
9.5	Belangen waterrecreatie afstemmen met andere gebruikers.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Vaarverordening. 	Duidelijkheid over gebruik en belangen bij gebruikers van binnenwateren.			x		
9.6	Inkomsten uit de toeristenbelasting worden ingezet voor gebiedspromotie.	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hoofdstuk 12. 				x		
9.7	Zorgen voor één aanspreekpunt voor recreatie en toerisme.	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren en ondersteunen dat organisaties zich verenigen in een rechtspersoon en zich ontwikkelen als aanspreekpunt recreatie & toerisme in de Krimpenerwaard. 	In 2016 is er één aanspreekpunt voor recreatie & toerisme in de Krimpenerwaard.			x		
9.8	Onderzoeken subsidie mogelijkheden voor recreatie en toerisme.	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidiescan en onderzoek naar nieuwe mogelijkheden en nieuwe partners in de gemeente (zie 9.1). 	Subsidiescan			x		

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
9.1	Gebiedsmarketingsplan	Incidenteel	€ -	€ 75	€ -	€ -
9.2	Uitvoeren Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme / gebiedspromotie	Structureel	€ -	€ 150	€ 150	€ 150
Eindtotaal			€ -	€ 225	€ 150	€ 150

10. Bestuur en dienstverlening

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen?

De Nederlandse inwoner is steeds mondiger en laat zijn mening via vele kanalen makkelijk horen. Naast de traditionelere wijzen zoals per telefoon en per brief, maakt internet de laatste decennia een grote ontwikkeling door. Door middel van internet, met meer specifiek facebook, twitter, blogs, etc, kunnen inwoners (en ook bedrijven) snel en makkelijk een groot publiek bereiken. Veel informatie is op makkelijke wijze bereikbaar en nieuwe informatie kan heel snel worden verspreid. De dynamiek van de maatschappij is veranderd en blijft veranderen door het internet en alles wat daar mee samenhangt. Gemeenten moeten aansluiting houden met de maatschappij en op de ontwikkelingen inspelen en meebewegen waar mogelijk. Dat kan niet alleen via het internet en andere digitale contacten. Nog altijd is er een groep mensen die geen toegang heeft tot het internet of de vaardigheden mist om daar gebruik van te maken.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

Goed bestuur gaat niet alleen over de inhoud. Het hangt ook samen met de manier waarop het is georganiseerd. Komend vanuit vijf verschillende gemeenten willen de coalitiepartijen bouwen aan samenhang en vertrouwen. Wij willen op transparante wijze de verbinding leggen met onze inwoners en ondernemers, gemeenteraad, maatschappelijke organisaties en kerken, mede-overheden en alle overige partners van de gemeente. Belangrijk is dat de gemeente betrouwbaar is en haar woord nakomt, heldere afspraken maakt en verwachtingen waar maakt. Een gemeente die de inwoner erkent en mee laat denken over belangrijke ontwikkelingen kan veel betekenen. Op die manier maken wij maximaal gebruik van het sociaal, maatschappelijk en intellectuele kapitaal uit onze gemeenschap om goede keuzen te maken voor onze gemeenschap. Echter niet alles wat een inwoner(sgroep) wil, kan ook. Bij wensen van de individuele inwoners of groeperingen moeten wij alle belangen laten meewegen, ook die van minderheden of groepen die minder makkelijk de weg naar het gemeentehuis vinden. Daartoe dienen de bestaande en stevige sociale, maatschappelijke, kerkelijke en economische structuren in de gemeente optimaal worden benut.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 10.1 Wij gaan actief de dialoog aan met onze inwoners, bedrijven, kerken en maatschappelijke instellingen uit de kernen. Waar dat kan, gaan wij beleid in gezamenlijkheid vormgeven of afstemmen met deze partijen.
- 10.2 Bestuurlijke drukte gaan wij zoveel mogelijk reduceren. Korte communicatielijnen tussen gemeente, inwoners en ondernemers zijn een uitdaging voor de nieuwe gemeente.
- 10.3 Het gemeentebestuur is zichtbaar en een stevige partner binnen de gemeente én daarbuiten. Voor het behartigen van onze regionale belangen richten wij ons op de Nieuwe Regio, Stadsregio Rotterdam en indien nodig andere regio's.
- 10.4 De gemeentelijke organisatie moet verder worden opgebouwd. Dat moet een flexibele organisatie worden met als waarden dienstverlenend, meedenkend, samenwerkend, resultaatgericht, betrouwbaar, betrokken en integer. Het wordt een organisatie die kijkt en handelt vanuit kansen en mogelijkheden.
- 10.5 Wij geven rekenschap van het feit dat de nieuwe organisatie in acht maanden tijd is neergezet waar normaal twee jaar voor staat. De organisatie heeft dan ook nog een duidelijke opdracht om de komende periode de interne bedrijfsvoering verder te professionaliseren.
- 10.6 De maatschappij verandert. Dat vraagt om de nodige flexibiliteit. Niet alleen voor openings- en sluitingstijden maar voor bereikbaarheid en beschikbaarheid. Ontwikkelingen op het terrein van digitalisering, Het Nieuwe Werken en plaats- en tijdonafhankelijk werken brengen met zich mee dat in deze coalitieperiode de bouw van een nieuw gemeentehuis niet aan de orde zal zijn.
- 10.7 Wij willen toewerken naar een compacte krachtige gemeentelijke organisatie met een dienstverlening waarbij het resultaat telt. Wij staan daarbij voor de drie E's: Efficiënt, Effectief en Excellent. Uiteraard geldt hierbij het uitgangspunt dat het wel betaalbaar moet blijven.

- 10.8 Excellente dienstverlening is niet in één jaar te realiseren. Daarom stellen wij prioriteiten en maken keuzes voor meerdere jaren. In 2015 onderzoeken wij de inwonerstevredenheid om te weten hoe de inwoners over de huidige dienstverlening oordelen. In 2017 houden wij een volgend onderzoek om de ontwikkeling op het gebied van dienstverlening te bepalen. Aan het einde van de coalitieperiode resulteert dit in een kwaliteitshandvest.
- 10.9 Wij willen geen overbodige regels. Deregulering is om die reden een onderwerp dat breed binnen de organisatie leeft.
- 10.10 Wij houden alle samenwerkingsverbanden tegen het licht om te bepalen of de samenwerking ook past met de omvang en ambities van onze nieuwe gemeente en waarin efficiency en effectiviteit sleutelwoorden zijn.
- 10.11 Wij onderzoeken welke vormen van dienstverlening het beste passen bij welke producten. Iedere vorm is denkbaar: van digitaal tot persoonlijk door middel van een huisbezoek.
- 10.12 Wij stellen de App "Gemeentelijke dienstverlening Krimpenerwaard" in werking om zo onze inwoners te informeren over bijvoorbeeld (aangevraagde) producten, meldingen, afvalkalender, nieuwsbrieven en wijkbijeenkomsten. Deze app bouwen wij gedurende onze coalitieperiode verder uit.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
10.1	Inwoners die tevreden zijn over de dienstverlening en het beleid van de gemeente en de invloed die zij daarop kunnen uitoefenen.	Opstellen van een gemeente breed <u>Programma Professionalisering en Verbeteren Dienstverlening</u> , waarin o.a. aandacht voor : <ul style="list-style-type: none"> • Transparantie en aanspreekbaarheid • Adequaat communiceren met inwoners als belangrijk aandachtspunt, afgestemd op de wensen van de burgers. • Met bedrijven en maatschappelijke instellingen in gesprek gaan om na te gaan wat wij kunnen betekenen, om producten eenvoudiger te regelen bij de gemeente. • Het opstellen van een kaderstellende nota burgerparticipatie met als inzet dat beleid tot stand komt in gezamenlijke vormgeving of afstemming met inwoners, bedrijven, kerken en maatschappelijke instellingen.(zie ook 4.6). • Aan de hand van de nota burgerparticipatie 	De inwoners en bedrijven geven de gemeente in 2018 een 8 voor dienstverlening. Nota burgerparticipatie Beleid vastgesteld	100.000 (s)	x	x	x	x

	Een samenlevingsvisie en voor iedere kern een eigen visie op de identiteit (kernenbeleid)	<p>moet er beleid worden opgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> Is onderdeel van het Programma Vitaliteit en Samenleving (6.2) In samenwerking met de inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisatie een eigen visie op de identiteit per kern (in totaal elf) opstellen. De visies op de identiteit van de kernen dienen als basis voor het uitwerken in een Kernenbeleid voor de gemeente. 	<p>Eind 2016 wordt een samenlevingsvisie en een visie op de 11 kernen vastgesteld.</p> <p>In 2016 wordt aan de hand van deze visie een kernenbeleid opgesteld en vastgesteld.</p>	<p>€ 100.000 (i)</p> <p>€ 50.000 (i)</p>	x	x		
10.2	Een goede communicatie tussen gemeente, inwoners en ondernemers.	<ul style="list-style-type: none"> Onderdeel van het programma dienstverlening (10.1) is een visie op de sociale media en de gemeente is (op bescheiden schaal) actief op sociale netwerken. 	Visie social media vastgesteld			x	x	
10.3	<p>Het gemeentebestuur is zichtbaar in de samenleving.</p> <p>Heroriëntatie op de samenwerkingsverbanden van de gemeente Krimpenerwaard.</p> <p>Samenwerking met de Stadsregio Rotterdam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een herkenbaar en aanspreekbaar gemeentebestuur dat waarneembaar in contact staat met de samenleving. Een verkenning naar de mogelijkheden van samenwerken met de ons omringende gemeenten. Een verkenning naar mogelijkheden om met de Stadregio (gemeenten Krimpen aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Rotterdam) te komen tot verdere samenwerking op diverse thema's. 	<p>Een verkenning via het project Regio en Stad naar mogelijke thema's en projecten waarop kan worden samengewerkt</p> <p>Verdere uitwerking van de meest kansrijke projecten en thema's</p>		x	x	x	x
10.4	Een flexibele en naar buiten gerichte organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> Is onderdeel van het programma dienstverlening (10.1). 						
10.5	Interne bedrijfsvoering verder	<ul style="list-style-type: none"> Is onderdeel van het programma 	Intern		x			

	professionaliseren.	<p>Dienstverlening (10.1), o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goede informatie-uitwisseling is van belang voor de bedrijfsvoering. Er komt een intern communicatiebeleid waarin dit een belangrijk onderwerp is.(BMO). • Uniformeren werkprocessen KCC en telefonische dienstverlening. Dit hangt samen met de interne bedrijfsvoering en wordt o.a. getoetst door bijvoorbeeld een zelfevaluatie (audit). • Nulmeting telefonische dienstverlening. 	communicatiebeleid		x	x		
10.6	Optimale inzet en gebruik bestaande huisvesting en nieuwe werken.	<ul style="list-style-type: none"> • Is onderdeel van het programma dienstverlening (10.1): • Jaarlijks een evaluatie van de bereikbaarheid gemeente (KCC en serviceloketten). • Evalueren van het nieuwe werken. 			x	x	x	x
10.7	Een compacte, krachtige organisatie met een uitstekende dienstverlening.	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hiervoor 10.1. 						
10.8	Een beeld van de beoordeling van onze inwoners over de dienstverlening.	<ul style="list-style-type: none"> • Is onderdeel programma dienstverlening (10.1). • Uitvoeren nulmeting klantwaardering. • Vervolg onderzoek klantwaardering. • Kwaliteitshandvest opzetten. 	Waarderingsresultaten		x		x	x
10.9	Verminderen van regels.	<ul style="list-style-type: none"> • Is onderdeel programma dienstverlening (10.1) • Opstellen beleid deregulering, gekoppeld aan het lean maken van de processen en vergroten van de klanttevredenheid. • Monitoren effecten van deregulering vanaf 2018. 	Verminderen regels met 10%		x	x	x	x
10.10	Een adequate invulling van	<ul style="list-style-type: none"> • De samenwerkingsverbanden zullen 	De concrete resultaten		x	x	x	

	intergemeentelijke en regionale samenwerking.	worden beoordeeld op nut, noodzaak, efficiency en effectiviteit .	van de samenwerking worden zichtbaar gemaakt.					
10.11	Diverse vormen van dienstverlening, passend bij de producten.	<ul style="list-style-type: none"> • Is onderdeel van het programma Dienstverlening (10.1) • Digitaliseren van zoveel mogelijk producten zodat de burgers de keuze hebben via welk kanaal men geholpen wil worden. • Ook is er de mogelijkheid voor mensen die niet gebruik kunnen maken van die kanalen, om bij de mensen op huisbezoek te gaan voor het aanvragen en afleveren van documenten. 	Producten worden zoveel mogelijk besteld via de website.		x	x	x	
10.12	In deze coalitieperiode komt de "KrimpenerwaardAPP" beschikbaar en wordt deze continu doorontwikkeld.	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen eigen KrimpenerwaardAPP. • Integreren meldingenbeheer. • Agenda evenementen. • Nieuwsbrieven. • Afvalkalender. • Integreren afspraken maken (2016). • Integreren Producten / diensten (2016) (I&A + BMO). 	Een integrale gemeente App.	25.000 (s)	x	x	x	

Samenvatting van de kosten van de programma activiteiten x €1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2015	2016	2017	2018
10.1	Opstellen kernenbeleid	Incidenteel	€ -	€ 50	€ -	€ -
	Dienstverlening	Structureel	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
	Samenlevingsvisie	Incidenteel	€ 100	€ -	€ -	€ -
10.12	Krimpenerwaard App	Structureel	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25
Eindtotaal			€ 225	€ 175	€ 125	€ 125

11. Financiën

Wat zien wij als belangrijke landelijke trends en ontwikkeling?

De economische situatie in Nederland heeft direct gevolg voor gemeenten. Onder de noemer 'samen trap op, samen trap af' betekent minder inkomsten van het rijk direct dat het rijk minder uitkeert naar gemeenten. Daar komt bij dat het belastinggebied van gemeenten verder wordt aan banden wordt gelegd. Ook gaan de decentralisaties van rijkstaken naar gemeenten gepaard met een korting op het budget. Dit heeft tot gevolg dat het risicoprofiel van gemeenten wordt verhoogd.

Wat betekenen die trends en ontwikkelingen op langere termijn voor ons gebied?

Een goede financiële positie en een solide begroting zijn voor de gemeente Krimpenerwaard en haar toekomst belangrijk. De coalitiepartijen staan een strikte begrotingsdiscipline voor met als resultaat een evenwichtige en gezonde meerjarenbegroting. Tegelijkertijd streven wij ernaar om de lokale lasten voor de inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden. Wij zien in dat verband een uitdaging. Een eerste conceptbegroting is opgesteld. Deze eerste begroting is een technische begroting, waarbij de meerjarenbegrotingen van de vijf gemeenten zijn geconsolideerd, opgeteld en de drie decentralisaties budgettair neutraal opgenomen zijn. Op basis van deze rekenexercitie laat het huishoudboekje van de nieuwe gemeente een tekort zien van ongeveer € 1,5 miljoen. (d.d. januari 2015) Daarnaast is er nog een aantal financiële onzekerheden en vormen de drie decentralisaties een financieel risico. Een aantal van die risico's zal waarschijnlijk ook gerealiseerd worden waardoor, zonder bijsturing, het tekort oploopt naar € 4 miljoen. Wij zullen daarom keuzen moeten maken. Om de begroting op orde te krijgen, gaan wij ons herbezinnen op de gemeentelijke taken, voorzieningen en accommodaties. Hiertoe zal een grondige taakanalyse worden uitgevoerd. Een financieel gezonde gemeente is daarbij uitgangspunt.

Wat kunt u deze coalitieperiode van ons verwachten?

- 11.1 Op basis van de bekende financiële situatie in het voorjaar 2015 herijken wij de begroting en de reserveposities. Op basis daarvan actualiseren wij tevens de gemaakte keuzes.
- 11.2 De lopende projecten van de voormalige gemeenten worden verder uitgevoerd, afhankelijk van de geleverde financiële dekking vanuit die betreffende gemeente.
- 11.3 Bij het overhevelen van taken vanuit het rijk naar de gemeente fungeren de bijbehorende rijksbudgetten als financiële kaders voor het betreffende beleid. Een sluitende begroting wordt bewerkstelligd door het in de hand houden van de uitgaven, niet door het vergroten van de inkomsten door verhoging van de lokale lasten. Voor de drie decentralisaties geldt dat deze in 2018 budgettair neutraal moeten zijn.
- 11.4 De totale inkomsten uit OZB nemen niet meer toe dan alleen met de jaarlijkse inflatiecorrectie. De bestaande OZB-verordeningen worden zo snel mogelijk geharmoniseerd. Dit zal in individuele gevallen pijn gaan doen. Dat is echter onontkoombaar. De belofte om de totale inkomsten uit OZB niet te laten groeien, houdt niet de belofte in dat niemand ten opzichte van voorgaande jaren meer zal gaan betalen. De coalitiepartijen willen hier eerlijk en transparant over zijn.
- 11.5 Met de samenvoeging van de vijf gemeenten en de K5-organisatie is een korting van 5% op het budget 'personeelslasten' gerealiseerd ten opzichte van de voorgaande jaren. Wij houden, bij gelijkblijvende taken, vast aan dat percentage.
- 11.6 Wij willen dat de beheerplannen een meerjarig een financieel sluitende dekking vertonen. De beheerplannen behoren inzicht te geven in de onderhoudskosten om alle kapitaalgoederen op het vastgestelde kwaliteitsniveau te houden.
- 11.7 Wij hanteren als uitgangspunt dat wij de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen niet verhogen en bij een bezuinigingsopgave willen wij een evenredige verlaging doorvoeren op de gemeenschappelijke regelingen.

- 11.8 Wij houden begraven betaalbaar. De huidige inkomsten uit deze rechten wordt richtinggevend voor de vaststelling van de nieuwe tarieven. Wij onderzoeken de harmonisatie van de begrafenisrechten met als uitgangspunt dat begrafenisrechten niet 100% kostendekkend hoeven te zijn wat betreft de openbare ruimte en het onderhoud daarvan.
- 11.9 In 2015 wordt een nieuwe nota Risicomanagement aangeboden aan de raad.

Nr.	Wat willen wij bereiken	Wat doen we daarvoor (activiteiten)	Prestatie-indicatoren	Wat mag het kosten	Uitvoering activiteiten in:			
					2015	2016	2017	2018
11.1	Structureel sluitende begroting die het juiste inzicht biedt in financiële positie van de gemeente. Inzicht in actuele stand reserves en voorzieningen.	<ul style="list-style-type: none"> Bijstellen van (meerjaren)begroting 2015 en opstellen nieuwe (meerjaren)begrotingen o.b.v. huidige inzichten. Herijking van ambities en keuzes en het opnieuw in beeld brengen daarvan. Opstellen nota reserves en voorzieningen 	Structureel sluitende begroting Vastgestelde nota		x	x	x	x
11.2	Uitvoering van de lopende projecten.	<ul style="list-style-type: none"> De lopende projecten worden als financiële dekking vanuit de (voormalige) gemeenten aanwezig is. 			x	x	x	x
11.3	OZB-opbrengst stijgt niet meer dan met inflatie.	<ul style="list-style-type: none"> Harmonisatie OZB afgerond.. OZB wordt geïndexeerd in de begroting. 	Toename OZB-opbrengst (excl. Areaal uitbreiding.) max. gelijk aan indexering.		x	x	x	x
11.4	Een kostenneutraliteit in 2018 op het gebied van de drie decentralisaties.	<ul style="list-style-type: none"> Een interne organisatie opbouwen om te sturen om de doelstelling (kostenneutraliteit) te bereiken. 	Schrijven van een plan van aanpak waarin wordt aangegeven hoe sturing wordt gegeven aan het proces om te komen tot een kostenneutraliteit in 2018.		x			

			Op basis daarvan beleidskeuzes maken.		x	x		
			Een sturingssysteem ontwikkelen inclusief organisatiestructuur.		x			
11.5	Personeelslasten zo mogelijk op maximaal 95% van kosten voor herindeling.	<ul style="list-style-type: none"> Inzichtelijk maken en houden van personeelslasten (monitoren) in relatie tot o.a. omvang formatie, takenpakket, CAO-afspraken en effecten functiewaardering. 	Niveau personele lasten zo mogelijk maximaal 95% van voor herindeling	.	x	x	x	x
11.6	Beheerplannen met meerjarig sluitende financiële dekking.	<ul style="list-style-type: none"> Actualiseren en harmoniseren beheerplannen (ook financieel). 	Vanaf 2017 beschikken de meerjaren onderhoudsplannen over financieel sluitende dekkingsplannen.		x	x	x	
11.7	Ontwikkeling bijdrage aan GR'en gelijk laten lopen met uitgangspunten gemeentelijke begroting.	<ul style="list-style-type: none"> Belangenbehartiging in ambtelijke en bestuurlijke overleggen betreffende GR'en. Inzicht in bijdrage aan GR'en. Opstellen kaders voor verbonden partijen in lokaal en regionaal verband. Voorafgaand aan de begroting wordt gecommuniceerd wat de uitgangspunten Gemeente Krimpenerwaard zijn t.a.v. de begroting GR alsook aan de deelnemende partijen. Normering wordt vastgesteld door college. 	Ontwikkeling bijdrage aan GR'en gelijk aan gemeentelijke begroting.		x	x	x	x
11.8	Betaalbare tarieven begraven.	<ul style="list-style-type: none"> Adviseren over tarifiering begraven. We houden begraven betaalbaar. Daarna met voorstel harmonisatie komen voor harmoniseren verordening en begrafenisrechten. We onderzoeken of tariefdifferentiatie voor grafrechten of per begraafplaats 	Vastgestelde verordening			x		
						x		

		<p>mogelijk is met als doel een balans tussen kwaliteit van de begraafplaats en tarieven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van beheerplannen begraafplaatsen waar de kwaliteit en de kosten inzichtelijk zijn. • We zoeken naar mogelijkheden om de kosten voor het onderhoud van de begraafplaatsen te beperken door inzet van vrijwilligers. 				x		
11.9	Nota Risicomanagement.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten/ontwikkelen tool voor risicoanalyse. Opstellen nota risicomanagement (door control, ondersteund vanuit FIN). 	Nota risicomanagement		x			

12. Financiële consequenties Collegewerkprogramma 2015 – 2018

In dit hoofdstuk is de financiële uitwerking van het collegewerkprogramma opgenomen.

De kosten voor de uitvoering van het collegewerkprogramma bedragen x €1.000:

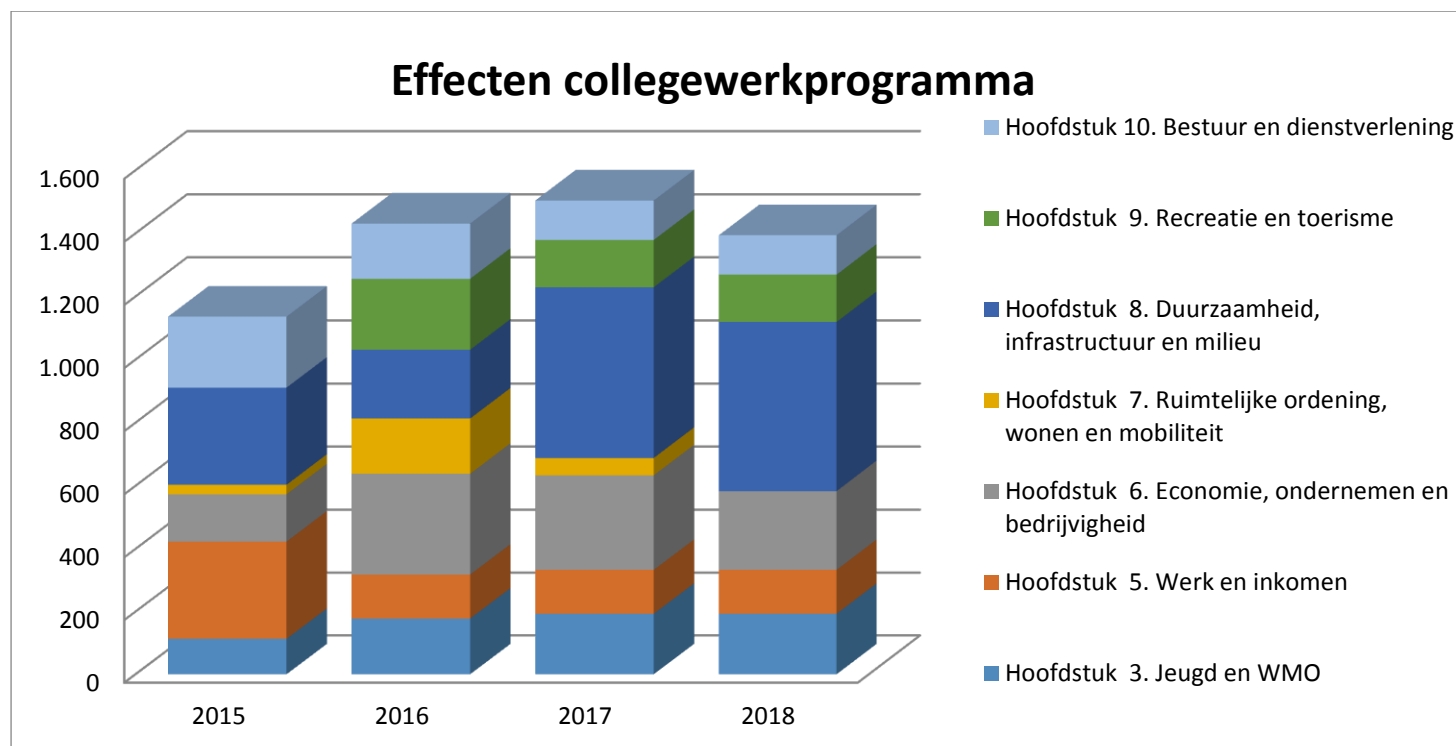
	2015	2016	2017	2018
Incidenteel	573	423	208	98
Structureel	563	1.008	1.296	1.296
Totaal	1.136	1.431	1.504	1.394

De financiële consequenties van het collegewerkprogramma zijn verwerkt in de bijgestelde begroting van 2015. De lasten van het collegewerkprogramma worden gedekt uit bestaande middelen van de begroting, de dekking is opgenomen als ombuiging, en zijn daarmee geen lastenverzwaring voor de begroting.

Er is inmiddels gestart met een traject om een concrete invulling te geven aan de ombuigingen. Het in beeld brengen van de producten als onderlegger bij de programma's is een omvangrijke operatie die noodzakelijk is na de herindeling. Het levert de gemeente inzicht op dat ingebracht wordt in de operatie om te komen tot de invulling van de ombuiging. De eerste resultaten zullen, in het najaar 2015, worden ingebracht in het dekkingsplan van de begroting 2016. Dit alles met het doel om uiterlijk in 2019 te komen tot een sluitende begroting.

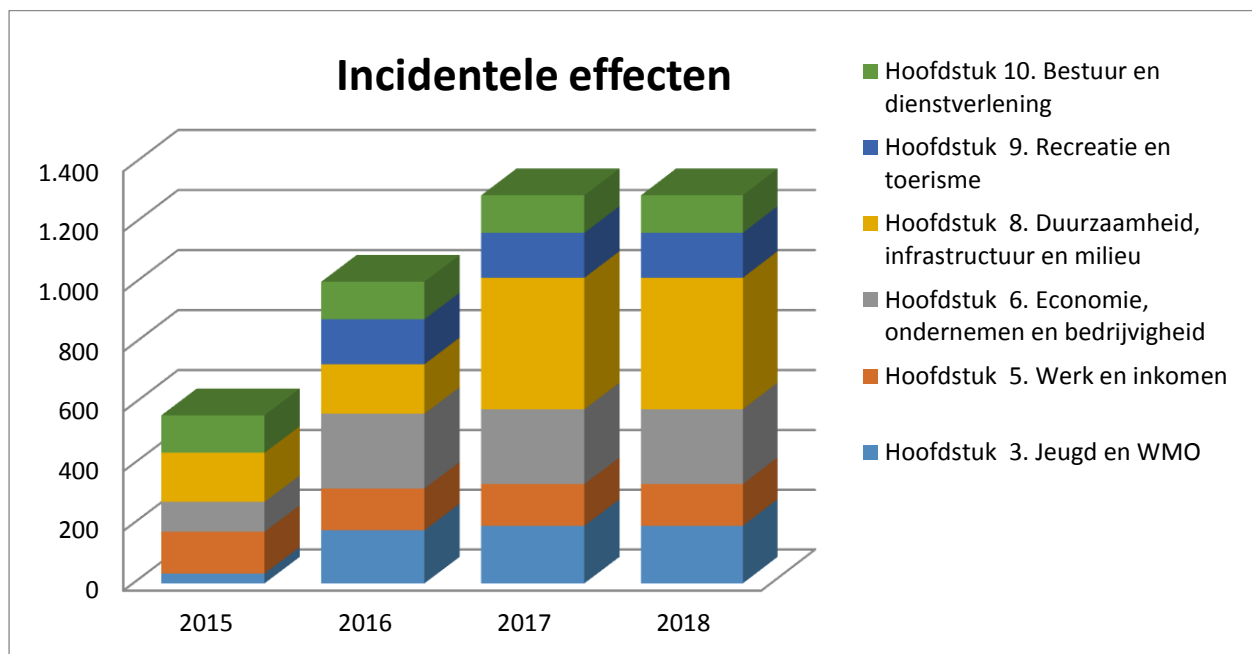
Effecten collegewerkprogramma (x € 1.000)

Onderstaande grafiek en tabel laat zien op welk programma intensiveringen zijn aangegeven om de doelen van het collegewerkprogramma te behalen en tot welk financieel gevolg deze leiden.

hfst	2015	2016	2017	2018
Hoofdstuk 10. Bestuur en dienstverlening	225	175	125	125
Hoofdstuk 9. Recreatie en toerisme	0	225	150	150
Hoofdstuk 8. Duurzaamheid, infrastructuur en milieu	308	218	541	536
Hoofdstuk 7. Ruimtelijke ordening, wonen en mobiliteit	30	175	55	0
Hoofdstuk 6. Economie, ondernemen en bedrijvigheid	150	320	300	250
Hoofdstuk 5. Werk en inkomen	310	140	140	140
Hoofdstuk 3. Jeugd en WMO	113	178	193	193
Eindtotaal	1.136	1.431	1.504	1.394

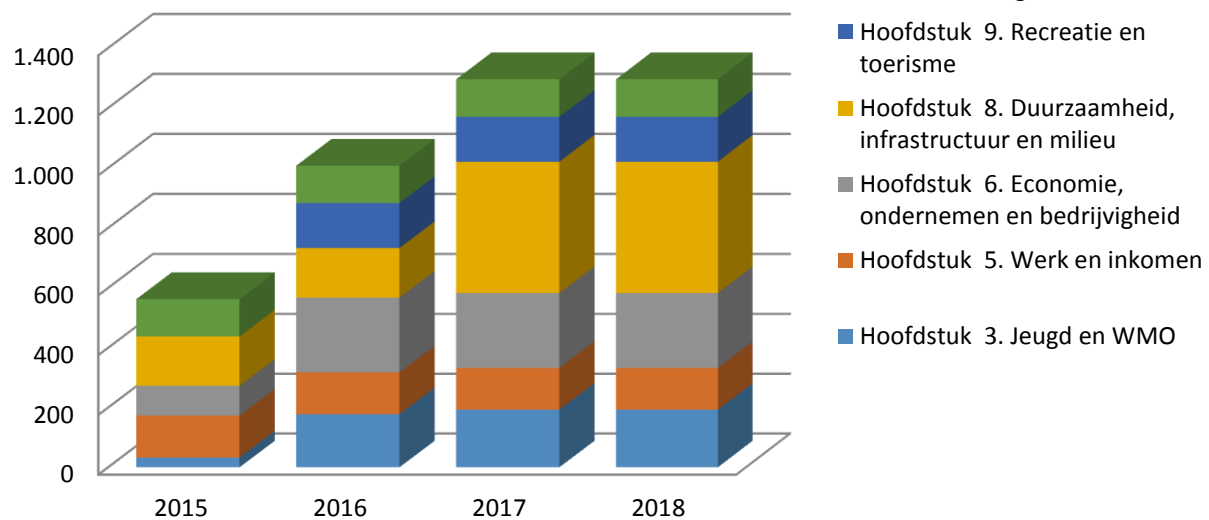
De wensen zijn onder te verdelen aan de hand van hun incidentele en structurele effecten (x €1.000). Onderstaande grafieken en tabellen geven per programma de verdeling weer.

hfst	2015	2016	2017	2018
Hoofdstuk 10. Bestuur en dienstverlening	100	50	0	0
Hoofdstuk 9. Recreatie en toerisme	0	75	0	0
Hoofdstuk 8. Duurzaamheid, infrastructuur en milieu	143	53	103	98
Hoofdstuk 7. Ruimtelijke ordening, wonen en mobiliteit	30	175	55	0
Hoofdstuk 6. Economie, ondernemen en bedrijvigheid	50	70	50	0
Hoofdstuk 5. Werk en inkomen	170	0	0	0
Hoofdstuk 3. Jeugd en WMO	80	0	0	0
Eindtotaal	573	423	208	98

Structurele effecten

hfst	2015	2016	2017	2018
Hoofdstuk 10. Bestuur en dienstverlening	125	125	125	125
Hoofdstuk 9. Recreatie en toerisme	0	150	150	150
Hoofdstuk 8. Duurzaamheid, infrastructuur en milieu	165	165	438	438
Hoofdstuk 6. Economie, ondernemen en bedrijvigheid	100	250	250	250
Hoofdstuk 5. Werk en inkomen	140	140	140	140
Hoofdstuk 3. Jeugd en WMO	33	178	193	193
Eindtotaal	563	1.008	1.296	1.296